

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Theologica universa - Ettenheim-Münster 108 - Tom. II

Cartier, Gallus

[S.l.], 1795

Caput sextum

[urn:nbn:de:bsz:31-111018](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-111018)

Capitulum Sextum
De Voluntate Dei.

185

190.

* Esse in Deo proprie dictam voluntatem communis est omnium sententia. Omnia, quaecumque voluit, fecit, ait Psal. 113. v. ii. Matth. 6. v. 10. jubente Christo sic Deum oramus: Fiat voluntas tua. Rom. 9. v. 19. Voluntati eius quis resistit? Et c. 12. v. 2. et 3. Reformamini in novitate sensus vestri, ut probetis, quae sit voluntas Dei bona, et beneplacens, et perfecta. Item Ephes. 1. v. 2. Operatur omnia secundum consilium voluntatis suae, p.

* vid. inf. Invenit Theol. Invenit. 8. n. 142. et seq.

Ratio est, quia Deus est ens perfectissimum; ergo omnis et quaelibet perfectio, quae nullam in suo essentiali conceptu imperfectionem includit, in ipso formaliter continetur. At voluntas in ente spirituali est perfectio, quae nullam in suo essentiali conceptu includit imperfectionem. Ergo p.

Haec voluntas porro in Deo non est per modum potentiae seu principii virtualis divinae volitionis; sed per modum operationis; quia Deus est actus purissimus ac maximè simplex; et sicut intellectus in eo non habet rationem potentiae, sed actus, ita et voluntas.

Unde manifestè sequitur, voluntatem, ut et intellectum pertinere ad primum essentiae divinae conceptum seu ideam: essentia quippe entis perfectissimi formaliter includit omnem perfectionem simpliciter simplicem,

quidem primum, creatura vero secundum 187
Darium. Formale vero sola Dei increata
bonitas.

Prob. 1^a pars Conclusionis. Inia ob-
jectum materiale divinae voluntatis est
id id, circa quod versatur divina volun-
tas. Atque primario versatur circa De-
um, seu divinam essentiam, secundario
vero circa creaturas. Ergo, p.

Prob. 2^a pars. Inia obiectum,
formale divinae voluntatis, est id id, sub
quo divina voluntas Deum et creatu-
ram attingit. atque sub ratione increa-
tae hae bonitatis voluntas divina Deum
ac creaturam attingit. nam Deus amat
se propter se ipsum, ut et creaturam,
atque in sua increata bonitate tan-
quam in fine quiescit voluntas ipsius.
Ergo, p. Universa enim propter se-
metipsum operatus est. Prov. 16. v. 14.

Et vero expresse docet S. Augus-
tinus lib. 1. de Doctrina Christ. c. 31. Deum
nobis non fieri, sed uti, quia nos propter
semetipsum amat. Quid vero sit
fieri vel uti re aliqua exponit eodem lib.
c. 4. Fieri, ait, est amore alius rei in-
herere propter se ipsam: uti autem, quod
in usum venerit, ad id, quod amat, obti-
endum referre. Unde concludit, Deum
creaturis non fieri, quia eas non amat
propter se ipsas, ipsis inherendo; sed illis
uti, quas refert ad se se tanquam ad su-
premum bonum et finem ultimum.

S. Thomas part. 1. q. 19. art. 1. ad 1.
Diserte conclusionem nostram confirmat.

188. Licet, inquit, nihil aliud à Deo sit finis Dei: tamen ipsemet est finis respectu omnium, quae ab eo fiunt, et hoc per suam essentiam cum per suam essentiam sit bonus. At non esset finis omnium, quae ab eo fiunt, si omnia non faceret propter se ipsum, et faceret aliquid, quod ad se ipsum non referret. Deinde art. 2. ejusdem quaestionis ita concludit: Sic igitur vult se et alia. Sed se ut finem, alia vero ut ad finem: in quantum concedet divinam bonitatem etiam alia ipsam participare.

193.

I. Secundus.

An Deus se ipsum, et alia à se distincta velit et diligat, et quomodo.

Certum est 1° Deum primario ac necessario se ipsum amare; ut potè infinitum et supremum bonum infinite amabile; non quidem necessitate coactionis ac violentiae, sed necessitate voluntaria et naturalis inclinationis; atque ex mutuo patris et filii amore procedit Spiritus Sanctus.

Certum est 2° Deum amare, et quidem liberè, omnes creaturas sive existentes, sive aliquando futuras; nam Deus amat ~~omne~~ omne quod bonum est. Sap. 11. v. 25. Diligis omnia, quae sunt, et nihil odisti eorum, quae feisti. Genes. 1. v. 31. Vidit Deus cuncta, quae fecerat, et erant valde bona. 1. Timoth. 4. v. 4. Omnis creatura Dei bona est. Cum verò illae creaturae liberè sint à Deo productae, quibus certe non indiget, liberè quoque illas diligit: ex hypothesis tamen quod eas creaverit, necesse est consequenter, ut eas diligat. Cum bonitas Dei, inquit S. Thomas*, sit perfecta et esse possit sine aliis,

G * part. 1. q. 19. art. 3.

cum nihil ei perfectionis ex aliis auerescat, 189.
sequitur, quod alia à se cum velle non sit
necessarium absolute, et tamen necessari-
um est ex suppositione; Supposito enim
quod velit, non potest non velle, quia non
potest ejus voluntas mutari.

Certum est 3° Deum velle mala
naturæ aut poenæ non quidem per se ac-
directè, sed per accidens, ratione alterius;
mala vero culpa, seu peccata, nullatenus
vult, neque per se, neque per accidens;
ea nihilominus permittit, ex quibus novit
eruere bonum.

1° Mala naturæ, id est, naturæ de-
fectus et aberrationes, qualia sunt mons-
tra; et mala poenæ, quæ in punitionem
culpæ seu peccati inducuntur, ut mors,
fames, sitis, morbi, &c. non sunt ex pri-
mâ Dei hominem rectum et justum crean-
tis intentione, nec habent ex se se spe-
ciem boni: attamen per accidens, et ratio-
ne alterius, hujusmodi mala et incommo-
da vult Deus, volendo bonum aliquod, cui
tale malum annexum est. Ita vult poe-
nam, ut hominem à malò retrahat, et
revocet in ordinem justitiæ, excitet advi-
gilantiam, reddat cautiores contra om-
nes Demonis impetus ac mundi illecebras,
quàmque etiam Demonstret justitiam.
In hoc sensu dicitur Amos 3. v. 6. Si erit ma-
lum in civitate, quod non fecerit Domi-
nus. Et Eccli. 11. v. 14. Bona et mala,
vita et mors, paupertas et honestas à Deo
sunt.

2° Deus per se ac directè non vult
mala culpa seu peccata. Psal. 5. v. 5. Non
Deus volens iniquitatem tuas. Sap. 14. v. 9.
Odio sunt Deo impius, et impietas ejus.

190. Denique Jacobi i. v. 13. Deus intentator malorum est.

3° Peccata Deus permittit secundum leges suae providentiae, nempe ut creatura rationali suam relinquat libertatem, et ex ipso malo bonum eruat. Deus et bonus, ut de malo etiam bene faciat....

R *In Enchirid. c. ii. ait S. Augustinus*

i * 627.

*Melius judicavit de malis bene facere, quam nulla mala esse permittere.

194. Verum quaeritur etiam an Deus creaturas mere possibili-
necessario amet?

Pro quo notandum 1° Creaturas posibles huius à nobis non considerari prout sunt in Deo, et virtualiter in eius omnipotentia continentur; sic enim considerata sunt ipse Deus, et eodem amore diliguntur à Deo, quo Deus se ipsum diligit: Sed considerantur secundum illud esse proprium et objectivum, quod habent in Deo.

Not. 2° Divinam voluntatem vario affectu versari posse circa creaturas: 1° affectu simplicis complacentiae. 2° affectu efficaci et absoluto, quo vult rem aliquam absolute fieri. 3° affectu inefficaci, quo se vera Deus, quantum in se est, vult aliquid esse, quod tamen non fit, quia, ut fiat, relinquit in potestate causa libera creata. Hoc modo vult mandata sua ab omnibus observari, quae tamen ab omnibus non observantur; vult omnes salvos fieri, nec tamen omnes salvantur.

~~ada~~
90

195. Quamquam Deus creaturas mere posibles non amet affectu efficaci et absoluto, quia sic desinerent esse mere posibles, et essent absolute futurae; nihil tamen

obstat, quin dicamus, eas ab eo amari neces-^{191.}
sario amore simplicis complacentia.

Ratio est 1°. Quia creaturae illae pos-
sibiles veritatem habent objectivam, quae
à Deo cognoscitur. Ergo et bonitatem,
quae amore simplicis complacentia à Deo
diligitur. Amor vero ille necessarius est,
quia non potest Deus quin amet, quod bo-
num est, et est objectum suae omnipoten-
tia.

2°. Deus, si voluerit, producere
potest creaturas possibles. Atqui produ-
cere illas non posset, nisi cognoveret illas
bonas esse bonitate saltem in potentia,
seu objectivam; Deus enim non potest per
se se nisi bonum. Haec autem bonitas ne-
cessario terminat divinam voluntatem,
sicut veritas divinum intellectum: amor
enim ille complacentia erga creaturas
possibiles est veluti dispositio requisita
per quas idoneus sicut ita dicam: redditur
ad eas producendas; prout exponit S. Tho-
mas, 1-2. q. 25. art. 2.

§. Tertius.

An Dei voluntas sit libera,
et quae sit eius libertatis expli-
canda ratio.

Libertas est visus determinativa
cum activa indifferentia ad agendum vel
non agendum, quae dicitur libertas contra-
ditionis; vel ad agendum oppositum,
et dicitur libertas contrarietatis.

Actus voluntatis, quo Deus se ipsum
vel alia à se diligit, est ipsamet essentia di-
vina per modum actus vitalis significata,
quae ad essentiam ipsam, et actus Dei inter-
nos ac permanentes necessario, ad creaturas

2. 90

196.

192. verò liberè terminatur. Quæstio igitur hæc est, qua ratione huiusmodi actus voluntatis divinæ, qui respectu essentis divinæ et interiorum Dei actuum necessarius est, ad creaturas tamen liberè terminetur.

197. Certum est in Deo esse veram et propriè dictam libertatem; id enim Scripturæ manifestè probant. Psal. 93. v. 1. Deus ultionum liberè egit. et Psal. 113. v. 3. Omnia quæcumque voluit fecit. Ephes. 1. v. 11. operatur omnia secundum propositum voluntatis suæ. Denique 1. Cor. 12. v. 11. Hæc omnia operatur unus atque idem Spiritus, dividens singulis prout vult.

Idem testantur S. Patres, qui passim asserunt, Deum potuisse non condere mundum, quem condidit; non induere humanam carnem, quam induit, et ita de cæteris Dei operibus ad extra. Ergo docuerunt, Deum esse liberum. Deus ipse, inquit S. Augustinus, lib. 22. de Civ. c. ult. nunquid quoniam peccare non potest, ideo liberum arbitrium habere negandus est. Et lib. 83. quest. 9. 22. Ubi nulla indigentia, nulla necessitas; ubi nullus defectus, nulla indigentia. Nullus autem defectus in Deo: nulla ergo necessitas.

Item S. Ambrosius lib. 2. de Fide c. 3. Omnia operatur ait, unus atque idem Spiritus dividens singulis prout vult, hoc est, pro liberæ voluntatis arbitrio, non pro necessitatis obsequio.

Ratio etiam hædet. 1.º Deus, ut alibi jam dictum, omnes omnino perfectiones completitur. Atqui libertas est perfectio. Ergo, p.º 2.º Deus creaturis non eget, cum sit in se perfectissimus. Ergo Deus creaturas liberè creavit, ac liberè conservat.

Haec autem Dei libertas non est con-
 trarietatis, seu Determinandi se ad bonum
 vel malum, Deus enim est incapax mali; et
 aliunde huiusmodi libertas defectus est, non
 essentia libertatis. Sed est contradictio-
 nis seu specificationis, quae est facultas se de-
 terminandi ad bonum aliquod producendum
 vel non producendum*, vel ad producendum aliud
 specie diversum et cum priori impossibile.
 Nam Deus potuit pro arbitrio suo velle pro-
 ductionem mundi, vel non velle illam. Item
 potest se pro arbitrio Determinare ad actum
 misericordiae, parcendo peccatori, vel ad actum
 iustitiae puniendo peccatorem. Atque
 etiam cum eius immutabilitate potest
 stare. His ita prelibatis, ponitur.

193.
194.

et sua qd
 * videtur haec liber-
 tas contradictionis
 & haec dicitur liber-
 tas specificationis.

Conclusio

199.

Libertas Dei consistit in actu imma-
 nente seu volitione non quidem prout ter-
 minatur ad bonitatem divinam, sed prout
 terminatur ad creaturas.*

* vide ea quae c. 3. §. 4.
 de immutabilitate
 Dei differimus, praeser-
 tim in respons. ad object.
 a notanter nos. 69.

Prob. 1^a pars. Dei libertas constitui-
 tur per aliquod Deo intrinsecum, cum sit
 perfectio ipsi intrinseca. Atqui solus actus
 immanens est Deo intrinsecus. Ergo, p.

Prob. altera pars. Actus immanens,
 prout ad divinam bonitatem terminatur,
 est necessarius: neque enim Deus potest non
 amare suam bonitatem. Atqui actus
 prout necessarius, non constituit libertatem,
 cum liberum opponatur necessario. E contra
 Dei volitio, prout ad creaturas terminatur, vere
 libera est; ita enim creaturas habet pro termi-
 no, ut eas potuerit non habere: quippe non
 est in Deo aliquis actus, qui à creaturis non sit
 omnino independens. Ergo, Dei libertas con-
 sistit in actu immanente seu volitione Dei, pro-
 ut terminatur ad creaturas duntaxat.

stio igitur
 tus volun-
 tia divina
 nus est, ad
 tur.
 veram et
 in Scriptu-
 v. i. Deo
 l. 113. v. 3.
 Ephes. 1. v. 11.
 propositum
 . 12. v. 11. the
 dem spiritus
 Patres, quia
 non conser-
 induer ha-
 et ita de
 ego docuerit
 is ipse, me
 . uet. nu
 test, vid
 andus est
 a imigenti
 fectus, nu
 ctus in
 Item ha
 mia operat
 dicitur ha
 libera volun-
 tatis obsequi
 t. 10 Deo
 ino perfectio
 besta est pe
 Deo creat
 ipimus. 10
 t, ac libe

194.
200.

Solvuntur Objectiones.

Ob. 1° libertas dicit electionem. Atqui ex Damasceno, de fide orthod. c. 22. in Deo non est electio. Ergo neque libertas.

Resp. Dist. n^o. Non est electio, prout in nobis viatoribus reperitur, conc. Simpliciter et absolute, neg. n^o. In nobis viatoribus electio dicit consultationem, seu rei ignota inquisitionem; in Deo vero eam non includit: quippe Deus omnes opposita partis rationes uno velut intuitu percipit.

201.

Ob. 2° Deus nunquam fuit indifferens ad volendum producere mundum. Ergo nec liber.

Resp. neg. ant. Nam Deus semper habuit indifferentiam activam ad volendum mundi productionem: semper enim ita fuit determinatus ad producendum mundum, ut potuerit pro aeterno se determinare ad non producendum mundum.

Inst. 1° Non potest assignari ulla pars aeternitatis, pro qua Deus potuerit non habere volitionem producendi mundum. Ergo non potuit pro aeterno se determinare ad non producendum mundum.

Resp. neg. cons. Quia quamvis non potuerit non habere volitionem illam pro ulla parte aeternitatis scorsim sumpta ab aliis; cum non possit ulla assignari, antequam non fuerit alia, ideoque antequam non extiterit volitio producendi mundum: tamen sine huiusmutatione potuit non habere illam volitionem pro tota aeternitate, seu pro omnibus aeternitatis partibus virtualibus collectivè sumptis.

Inst. 2° Deus habet volitionem producendi mundum pro tota aeternitate.

N^o intelligi hic debet pars virtualis duratæ aeternitatis, non actualis, nam actu aeternitas non habet partes, sed quia nos ita eam concipimus, ac si partes, temporis instar, haberet, ideo dicimus, illas esse virtuales, id est aequivalere durationi aliqui partes habenti. vide quae de aeternitate diximus supra c. 3. §. 5. num. 70. et seq.

Ergo non potest illam non habere pro tota a-¹⁹⁵
ternitate.

Resp. Dist. cons. Non potest non ha-^{4ta}
bere illam consequenter ad liberam suam de-³²
terminationem, conc. Non potest illam non
habere antecedenter ad suam determinationem,
neg. cons. Ubi semel concipimus Deum de-
verisse mundi productionem, tunc simul con-
cipimus eum non amplius posse ipsius
productionem; at nihil obest, quin, abstra-
hendo ab huiusmodi volitione, concipiamus + seu antecedenter ad
eum libertatem habuisse mundum produendi eam,
vel non produendi.

Ob. 3° Deus necessario vult sibi 202.
omne bonum, nam necessario se amat. At-
qui manifestatio perfectionum Dei per pro-
ductionem creaturarum est bonum Dei.
Ergo Deus necessario vult productionem crea-
turarum, p.

Resp. Dist. Maj. Deus necessario
sibi vult omne bonum intrinsecum, conc.
omne bonum extrinsecum, neg. maj. Bonum
Dei intrinsecum consistit in suis infinitis per-
fectionibus. At bonum ipsius extrinsecum
consistit in manifestatione suarum per-
fectionum, communicando se creaturis.
Hoc autem extrinsecum bonum, quod etiam
gloria Dei extrinseca dicitur, Deus non ne-
cessario sibi vult; quia sine illo est infinite
beatus et perfectus. Et quia manifestatio
perfectionum Dei addita suis perfectionibus
non facit aliquid intensivè majus, sed tantum
extensivè: bonum enim creatum et finitum,
quantumcumque multiplicetur additum bo-
no increato, et infinito non facit aliquid inten-
sivè melius, quam solum bonum increatum
et infinitum. Unde Deus sine illa manifesta-
tione est aequè bonus, perfectus, et beatus
intensivè et essentialiter, ac cum illa. Igi-

196. *tur* Deus volendo sibi manifestationem perfectionum suarum, ad summum se magis amat extensive, non intensive.

Iust. 1.º Qui se ipsum efficaciter amat, vult sibi omnia bona non solum intrinseca, sed etiam extrinseca, quae sibi procurare potest. Ergo.

Resp. Dist. ant. Si sine bonis illis extrinsecis non sit infinite beatus, conc. Si sine illis sit infinite beatus, ideoque per illa non fiat beator, neg. ant. Deus est in se per suas perfectiones infinitas infinite beatus, unde non potest fieri beator.

Iust. 2.º Actus quo Deus vult manifestare suas perfectiones, ideoque se communicare creaturis, est perfectio.

Resp. Est perfectio extensiva tantum, non intensiva. Nam sicut manifestatio divinarum perfectionum addita ipsis divinis perfectionibus non facit aliquid intensive majus in ratione boni: ita actus, quo Deus vult manifestare suas perfectiones, additus actui, quo perfectiones illas sibi vult, non facit aliquid intensive majus in ratione perfectionis.

Iust. 3.º Actus, quo Deus vult manifestare suas perfectiones, additus actui, quo sibi vult suas perfectiones, reddit Deum magis laudabilem. Ergo.

Resp. neg. ant. Nam actus, quo Deus nollet suas perfectiones manifestare et creaturis communicare, tantam habet honestatem, ideoque tantam laudabilitatem, quantum habet actus, quo vult illas manifestare; quia est actus ejus-

Eam virtutis elicitus propter suam bonita-
 tem infinite amatum, et imperatus ab infini-
 ta illa complacentia, qua Deus sibi in suis
 perfectionibus complacet. Unde Deus, si ve-
 lit, si ve nolit manifestare suas perfe-
 ctiones, est aequè perfectus tum intensive,
 tum extensive, et tam duplici titulo lau-
 dabilis, nimirum et quia vult sibi perfec-
 tiones suas, et quia vult aut non vult ma-
 nifestare illas propter suam bonitatem infi-
 nitè amatam.

5. 78
 99

Inst. 4. ^{to} Deus essentialiter habet
 non solum virtualiter et eminenter, sed et
 formaliter omnes perfectiones, quae nul-
 lam involvunt imperfectionem. Atqui
 talis est volitio manifestandi suas perfec-
 tiones. Ergo.

Resp. Dist. maj. Si perfectiones illae
 sint ipsi Deo meliores, quam aliae quae cum illis
 sunt impossibiles, com. Sems, neg. maj.
 Nam tunc non est ratio cur essentialiter
 una Deo inesset potius quam altera incom-
 possibilis: cum enim actus, quo Deus vult
 manifestare suas perfectiones Deo melior non
 sit, quam actus, quo nollit manifestare
 eas, qui cum priori est impossibilis,
 non videtur, cur prior actus essentialiter
 Deo inesse debeat potius, quam alter.

Cetera quae huc adhuc objici possunt
 dissolvimus supra c. 3. §. 4. De Immutabi-
 litate Dei, quae vide.

D. Quartus. 203.

An multiplex in Deo sit
 distinguenda voluntas.

Sicut Deus unico ac simplicissimo actu
 intellectus omnia intelligit, ita unico ac sim-
 plicissimo actu voluntatis à natura sua non

nem per
 magis
 cauter
 trinsca
 curare po
 bonis illi
 conc. si
 oque per
 Deus est
 tas infini
 atior.
 ens vult
 oque de
 io.
 tensiva
 et man
 n addit
 on fact
 one bo
 estam
 , quo
 fait ali
 ione pr
 o Deus
 s, ad
 lectio
 em. Ergo
 n actus
 manifest
 tantam
 e laudab
 , quo
 actus

198. Distinctio vult quaecumque vult. Distinctio
ergo ac divisio voluntatis in Deo, tota ex
parte objectorum, ad qua illa fertur, peten-
da est, non ex parte Dei, in quo una et sim-
plex est Dei natura et entitas.

Hoc ergo sensu multiplex à nobis via-
toribus conijcitur in Deo voluntas. Nam
1° alia dicitur signi et beneplaciti. Prior
est ea, quae per signum aliquod externis no-
bis à Deo declaratur: est potius signum voli-
tionis, quam volitio: unde non est voluntas
proprie dicta sed tantum metaphoricè. Ta-
lis voluntas signi fuit praeceptum, quo Deus
mandavit Abrahamo immolationem Isa-
ac, quam tamen nullo modo volebat, ne
inefficaciter quidem, sed solum volebat,
ut Abrahamus significaret se paratum
animum habere ad Isaac eodem. Hu-
jus voluntatis quinque numerantur spe-
cies hoc versu expressæ:

Præcipit, prohibet, permittit, consulit, im-
plet.

Id est, praeceptum, prohibitio, permissio,
consilium, operatio. Tot enim sunt signa,
quibus iudicamus, Deum aliquid velle.

Voluntas beneplaciti est quolibet
Dei volitio vera et proprie dicta; talis est
mundi conservatio, quippe quam Deus verè
et proprie vult.

2° Alia dicitur antecedens, et
consequens. Prior juxta S. Damascenum
lib. 2. de fid. orthod. c. 29, post S. Joan. Chryso-
stom. 1. in Ep. ad Ephes. est volitio, quam
Deus habet ex se ipso solo, et independentè
à bonis et malis operibus creature, atque
objectum considerat in se abstrahendo ab
illius circumstantiis, et vulgò appellatur

199.
Distinctione bonitatis et misericordiae: Tali volun-
tate Deus vult omnium salutem.

Voluntas consequens, est volitio, quam
Deus habet, non ex se solo, sed data occasione
al causa ex parte creaturae, sive dependen-
ter à bonis vel malis operibus creaturae,
etque obiectum suum considerat omnibus
circumstantiis vestitum, et dicitur voluntas
iustitia: Tali voluntate vult Deus aliquos
damnare consideratis eorum peccatis.

Latini autem loquendo, voluntas antecedens
est quaelibet volitio divina, quae non supponit
usum libertatis creaturae: consequens, quae
idem supponit.

3^{ti}o alia dicitur efficax et ineffi-
cax. Voluntas seu volitio efficax est ea,
quae Deus sic vult aliquid, ut determina-
tus sit ad superanda omnia impedimenta
et ad adhibenda media, quibus re ipsa illud
fiat. Quare voluntas efficax effectum
semper habet, estque impossibilis cum
opposito illius, quod Deus intendit. Talis
est voluntas salvandi electos. Hanc
voluntatem apertissime exponunt Scrip-
turae. Isa. 46. v. 10. Consilium meum sta-
bit, et omnis voluntas mea / efficax / fi-
et. Psal. 113. v. 3. Omnia quaecumque
voluit fecit. Gen. 50. v. 19. Num Dei posu-
mus resistere voluntati

Voluntas inefficax est ea, quae
Deus sic vult aliquid, ut non sit determi-
natus ad superanda omnia impedi-
menta: unde impossibilis est cum opposito
illius quod Deus intendit. Est quidem
vera voluntas et beneplaciti, sed ineffi-

6 24

700. cau ob contumaciam hominis voluntate
qualis est ea, quã vult omnes homines
salvos fieri, præcepta sua ab omnibus
servari, ab omnibus malum devitari,
qua tamen voluntas seu potius volitudo
in omnibus finem suum non assequitur.
De hujusmodi voluntate loquitur Christus
Matth. 23. v. 37. Jerusalem ... quoties volui
congregare filios tuos, quemadmodum
gallina congregat pullos suos sub alas, et
noluisti? Ezechiel. 24. v. 13. Mun-

dare te volui, et non es mundata à sordi-
bust tuis. Isa. 5. v. 4. quid est quod debui
ultra facere vinea mea, et non feci? an
quod expectavi, ut faceret uvas, et fecit labrus-
cas? 2. Pet. 3. v. 9. Patienter agit propter
vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad po-
nitentiam reverti. Denique Act. 7. v. 51.
Vos Spiritui Sancto resistitis! An porro

credibile est, Deum verè ac sincerè non velle
omnium salutem; non velle, ut bonum
operemur, et abstinemus à malo, cum id
tam expresse proposita aeternâ mercede vel
poenâ imperat? quantum ab illa fita et
simulata Dei voluntate abhorrent pie
Christianorum aures!

4to Denique alia est Dei volun-
tas absoluta, et conditionata. Prior est
ea, qua nullam involvit conditionem ex
parte objecti seu volitæ rei. Talis est voli-
tio, qua Deus vult mandata sua servari ab
hominibus. Conditionata est ea, qua
includit aliquam conditionem ex parte ob-
jecti et rei volitæ. Talis est voluntas
salvandi omnes homines, si velint gra-

tiā adiuti saluari, et mandata Dei servare. ^{201.}

Porro omnis voluntas efficax est etiam absoluta, sed non omnis voluntas absoluta est efficax, ut patet in voluntate absolutā, qua Deus vult mandata sua ab hominibus servari. Tamen per voluntatem absolutam saepe intelligitur efficax.

S. Quintus.

204.

An Dei voluntas semper impleatur.

Ex his, quae modo de multiplici Dei voluntate dicta sunt facilis est propo-
sita quaestionis solutio.

1° namque clarum est, quod in his, quae solus Deus operatur et sine ullo creature concursu seu cooperatione, Dei voluntas semper impleatur, nec illi resisti possit. In hunc sensum dicitur Esther, 13. v. 9. Dominus Deus Rex omnipotens, in ditione tua cuncta sunt posita, et non est, qui possit tua resistere voluntati, si de re veris saluare Israel.

Genes. 30. v. 19. Joseph ad fratres suos ait: Nolite timere; num Dei possumus resistere voluntati? 2. Paralip. c. 20. v. 6.

Tu es Deus in caelo, et Dominaris cunctis regnis Gentium, in manu tua est fortitudo, nec quisquam potest tibi resistere.

Job. 9. v. 17. Deus, cuius ira nemo resistere potest.

2° Voluntas Dei efficax, et ^{205.}
absoluta prout efficaci conjungitur, eti-

202 am circa liberas hominis actiones Semper impletur, nec ipsi unquam resistitur.

Patet hoc ex iis qua proximum de voluntate Dei efficaci et absoluta diximus, de qua Deus apud Isaiam c. 46. v. 19. ait: Consilium meum stabit, et omnis voluntas mea fiet.

795 Et Apostolus Rom. 9. v. 19. Voluntati eius, quis resistit? Danielis Denique c. 4. v. 33. Iusta voluntatem suam, inquit, facit, tam in virtutibus coeli quam in habitatoribus terra, et non est qui resistat manui eius, et dicat ei, Quid fecisti?

Communis etiam haec est SS. Patrum doctrina. Unus hic sufficiat S. Augustinus, Enchiridii c. 96. ubi sic loquitur, Neque veraciter ob aliud vocatur omnipotens, nisi quoniam quidquid vult potest, nec voluntate cuiuspiam creaturae voluntatis omnipotentis impeditur effectus.

Paulo ante dixerat: Nisi hoc credamus, periclitatur ipsum nostrae confessionis initium, quae nos in Deum Patrem omnipotentem credere confitemur. Id vero de liberis hominum actionibus ex gratia elicitis dicendum quoque esse, docet ibidem c. 98. Quis enim, inquit, tam impie derideat, ut dicat, Deum malas hominum voluntates quas voluerit, quando voluerit, ubi voluerit, non posse convertere.

Et lib. de gratia et libero arbitrio c. 21. Agit omnipotens, inquit, in cordibus hominum motum voluntatis eorum; ut per eos agat, quod per eos agere ipse voluerit, qui omnino

injuste aliqui velle non novit.... Operatur 203.
in cordibus hominum, ad inclinandas eorum
voluntates quocumque voluerit, sive ad bona
pro sua misericordia, sive ad mala, pro me-
ritis eorum; iudicium utique suo, aliquando
aperto, aliquando occulto, semper autem jus-
to.

Denique lib. de concept. et grat. c. 14.
n. 43. Volenti saluum facere, ait, nulum
hominis resistit arbitrium. Sic enim velle
seu nolle in volentis aut nolentis est potestate,
ut divinam voluntatem non impediatur, nec
superet potestatem. Etiam de his, qui fa-
ciunt, quae non vult, facit ipse, quod vult.
... sine dubio habens humanorum cordium,
quod placet inclinandorum omnipotentissi-
mam potestatem.... magis enim habet in po-
testate voluntates hominum, quam ipsi suas.

Non de alia profecto, quam de absoluta et
efficaci voluntate intelligi ista possunt.

* Duo pacto autem cum huiusmodi 206.
absoluta et efficaci Dei voluntate stare ac
conciliari possit libertas humanae actionis,
vix certo definias. Utramque simul
stare nos docet fides; qua vero ratione id
fiat, non exponit. Inde varia Schola
sententia. Alii per scientiam medi-
am seu conditionatorum nodum hunc sol-
vere nituntur. Alii per ipsam Dei po-
tentiam, qui non tantum substantiam, sed
et modum actionis attingit, resque neces-
sarias necessario, liberas libero modo mo-
vet ac determinat. Alii ad altitudinem
huius mysterii silent; miris enim et ineffa-
bilibus modis gratia in nobis operatur velle
et perficere, ut sapientius inculcat S. Augusti-

* vid. inf. Exercit.
Theol. Exercit. 8.
n. 142. et seq.

9 *Rom. ii.

204. nos. Nos hic cum Apostolo* velut stupentes ex-
clamamus: O altitudo divitiarum Sapien-
tiae et Scientiae Dei: quam incomprehensi-
bia sunt iudicia eius, et investigabiles viae
eius! Haecque unicam rationem, qua
libertas humana cum absoluta et efficaci vo-
luntate divina conciliatur, nos siue ultro
fatemur, alii aliam, per nos licet, investi-
gent, et inveniant, si possint.

207. 3° Voluntas Dei conditionata
cujus nempe conditio à solo Deo non pendet,
sed à libera creata voluntatis cooperatione,
non semper impletur.

Patet ex adductis jam Scriptura tes-
timoniis. Prov. i. v. 24. Vocavi et renuistis;
extendi manum meam, et non fuit, qui aspi-
ceret. Despexistis omne consilium meum, et
inreparationes meas neglexistis. Ezech.

24. v. 13. Mundare te volui, et non es mundata
à sordibus tuis. Matth. 23. v. 37. Jerusalem,

8 96
quoties volui congregare filios tuos, quemadmo-
dum gallina congregat pullos suos sub alas, et
noluisti?

Denique Apostolus 1. ad Tim.
2. v. 24. asserit, Deum velle omnes homines
salvos fieri, et ad agnitionem veritatis ve-
nire.

Haec porò voluntas, ex paulò ante
dictis, non est tantum signi, sed et benepla-
citi, nec est absoluta et efficax, sed condi-
tionata, qua, ut impleatur, conditionem
aliquam enigit à creata voluntate. Ergo da-
tur in Deo vera et proprie dicta voluntas bene-
placiti conditionata, quae non semper im-
pletur.

Consonat S. Aug. lib. de catechizan-
dis rudibus c. 26. Deus, inquit ibidem, vult
homines liberare, si sibi ipsi non sint ini-
mici, et non resistant misericordiae Create-
ris sui. En conditio, quam ab hominibus

exigit Deus, ut voluntas, quam de illorum sa-^{205.}
lute habet, impleatur. Et Tract. 12. in
Joan. Quantum in medico est, ait, sanare
venit aegrotum. Ipse se interimit, qui precep-
ta medici observare non vult. Venit Salvator
ad mundum: quare Salvator dictus est mundi,
nisi ut salvet mundum, non ut iudicet mun-
dum? Salvari non vis ab ipso, ex te iudicabe-
ris. Celebre etiam est ejusdem S. Aug.
dictum, qui creavit te sine te, non salvabit te
sine te. id est, sine tua ad divinam gratiam
cooperatione: ut consentias, et coopereris,
sua adjuvat gratia; sed nulla te ad consen-
tiendum necessitate adigit, ut libertati tuae
consulat, ac merendi tibi locum relinquat.
ut velimus, ait idem S. Aug. lib. 1. ad Simplic.
q. 2. et suum esse voluit, et nostrum; suum
voando, nostrum sequendo.

Addendus et hic S. Chrysostomus, Hom.
in 2. Jam ad Thesalonic. Si vos, inquit, elegit
ad salutem, non mentitur, neque sinit pe-
rire: ne autem per hoc duceret ad Socor-
diam, et totum esse Dei arbitrati ipsi dor-
mirent, vide quomodo ab eis quoque exi-
git, ut cooperentur, dicens. Confidimus au-
tem de vobis, fratres in Domino, quod quae
praecipimus, et facitis et facietis. Fidelis
quidem, inquit, est Deus, et promittens sa-
lutem dare, omnino dabit, sed ut promisit.
Quomodo autem promisit? Si velimus, et
eum audiamus, non absolute, neque tan-
quam lignis et lapidibus otiosis.

4to Voluntas Dei, quatenus est ^{208.}
universalis omnium causa, semper hoc modo
impletur. Prob. ex S. Aug. lib. de Spi-
ritu et littera, c. 33. Infideles quidem, inquit,

206. contra Dei voluntatem faciunt, cum ejus Evan-
gelis non credunt: Nec ideo tamen eam vin-
cunt.... experturi in suppliciiis potestatem
ejus, cujus in donis misericordiam contempse-
runt. Ita voluntas Dei semper invicta est:
vineretur autem, si non inveniret, quid de
contemptoribus faceret, aut nullo modo possent
evadere, quod de talibus ille constituit.

Et c. 100. Enchir. Hoc ipso, ait, quod
peccatores: contra voluntatem Dei fecerunt,
de ipsis facta est voluntas ejus.... ut mirò et
ineffabili modo non fiat prater ejus volun-
tatem, quod etiam contra ejus sit volunta-
tem.

Denique Serm. 214. in traditione Sym-
boli n. 3. sic loquitur: Nec ideo credant ini-
qui, Deum non esse omnipotentem, quia
multa contra ejus faciunt voluntatem: quia
et cum faciunt, quod non vult, hoc de eis
facit, quod ipse vult. Nullo modo igitur
Omnipotentis vel mutant, vel superant
voluntatem: sive homo justè damnetur,
sive misericorditer liberetur, voluntas Om-
nipotentis impletur.

S. Thomas i. part. q. 19. art. 6. Doctr-
nam hanc, quam lausit ex S. Augustino, sic
probat, et explicat. Cum voluntas Dei, ait,
sit universalis causa omnium rerum, im-
possibile est, quod divina voluntas suum
effectum non consequatur. Unde quod rec-
edere videtur à divina voluntate. Secundum
unum ordinem, relabitur in ipsam secundum
aliu. Sicut peccator, qui, quantum in se
est, recedit à divina voluntate peccando,
invidit in ordinem divine voluntatis, dum
per ejus justitiam punitur. Nihil certè
disertius proferri potest, ut demonstratur
ex SS. Augustino, et Thomà, voluntatem

B. N. 99

Dei, quatenus est omnium causa universa. 207
lis, Semper aliquo sensu ac modo suo imple-
ri.

Sextus.

209.

Utrum Voluntas Dei
sit causa rerum.

Questio hic est an voluntas Dei sit
causa rerum libera an vero necessaria, id est,
an Deus natura sua necessitate sit rerum
causa, quomodo Sol necessitate natura
sua ita lumen premit, ut mundum illu-
minet; an vero libera voluntate. Sit

Conclusio.

210.

Voluntas Dei est rerum causa, et
quidem libera.

Prob. ex Scriptura. Gal. iii. v. 3.
omnia quaecumque voluit fecit. Ephes. i.
v. ii. Operatur omnia secundum consilium
voluntatis suae. Sap. ii. v. 26. Quomodo
autem populus aliquid permanere, nisi tu vo-
luisse?

Et certe, ut ait S. Thomas, i. p. q. 19.
art. 4. Cum Deus sit primum agens, per in-
tellectum et voluntatem cuncta causare di-
cendus est: liberè autem quaecumque sunt
extra se Deus causat, seu producit, quia is
non indiget, et ad solos actus immanentes,
generationem Filii, et Spiritus Spirationem
Spiritus Sancti, natura sua necessitate de-
terminatur.

Si verò quis querat quo sensu tam
Scientia quam voluntas in Deo sint rerum
causa. arbitramur, Scientiam Dei practi-
cam esse causam rerum in genere causa
exemplaris: voluntatem verò seu decretum
in genere causa efficientis. Scientia habet
vim dirigendi per modum ideæ; voluntas

208. vim produendi per modum principii activi,
utpotè quo per se efficitur. Hinc sequitur,
voluntatem esse causam rerum magis im-
mediatam, quàm Scientiam seu intellectum,
liquidem Scientia seu intellectus dirigit per
modum ideæ, deinde voluntas eligit, et effi-
cauter exequitur, quod propositum est.

* vide qua c. s. s.
4. huius de re dispe-
ruimus à num. 182.

§. Septimus.

211. An sit in Deo vera, sincera, forma-
lis ac beneplaciti voluntas Salvandi omnes,
Christus pro omnibus
mortuus fuerit.

Duo hæc nempe et voluntatem
Dei, et mortem Christi unico *Sphe* com-
plectimur, quod sunt inter se connexa;
ideo enim Christus pro hominibus mortu-
us est, quod Deus velit homines salvos fie-
ri.

Nemo negat Deum habere sine-
ram voluntatem Salvandi eos, qui se ipsi
salvantur, nempe electos. Nam cum Deus
illis probeat in tempore media efficacia ad
salutem consequendam, et post illorum
mortem retribuatur eis vitam æternam,
patet, quod habuerit ab æternò volunta-
tem sinceram, imò et efficacem illos sal-
vandi. Deus enim nihil facit in tempo-
re, quod non velit facere: et nihil vult
facere in tempore, quod ab æternò non
voluerit facere, cum omnis volitio Dei
sit ab æternò et æterna sicut Deus. Ita-
que sola potest esse questio de voluntate
Dei circa salutem reproborum, an scilicet
sinceram se habeat eos Salvandi voluntatem, p.

23
23
1.4

2. 98

209.
212.

Calvinus in c. 2. 1.ª ad Tim. et lib. 3.
Instit. c. 24. docuit, Deum non habere
Sinceram et veram voluntatem Salvandi
omnes homines. Unde in c. 2. Ep. 1.^a S. Joan.
consequenter negat, Christum esse mortu-
um pro omnibus hominibus.

Calvino consentire videtur Jan-
senius Episcopus: nam lib. 3. De
gratia Christi c. 20. asserit doctrinam de
generali Dei voluntate Salvandi omnes
homines à Semipelagianis ortam esse, et
inde in Scholas derivatam; additque volun-
tatem Salvandi omnes homines, si quam
Deus habet post Adæ lapsum, esse nudam
velleitatem, qualem Deus habet circa homi-
nes vel Angelos actu damnatos. Quare
c. 21. docet Christum mortuum esse pro salute
aeternâ solum electorum, nec magis pro
ceterorum hominum salute sanguinem
suum fuisse aut orasse, quam pro salute
diaboli. Fatetur tamen multis repro-
bis propter merita Christi conferri fidem,
charitatem, et justificationem, et sic ali-
quatenus Christum pro multis reprobis
mortuum esse, quamvis pro eorum salu-
te aeternâ mortuus non sit, ideoque jus-
tificationem necessario amittant, nec pos-
sint in gratiâ acceptâ perseverare. In-
quo solum discrepat à Calvino docente
nudi reprobis ullam gratiam ex meritis
Christi concedi. verum contra illos sit.

¶ velut abstractum
volitionis, que est
ipse actus volunta-
tis. unde velleitas
consistit velut in præ-
cisione mentis, nec
quidquam operatur,
atque remota que-
dam voluntas seu
volitio sibi potest,
talem habere dicitur
potest Iudex, qui
mentis præcisione
vult hominem esse
salvum, quem ta-
men propter homi-
cidium omnibus spe-
quenda salutis et
vitæ mediis ipsaque
vitâ privat.

(Conclusio) ma

213.

Deus verâ et sincerâ voluntate vult
omnes omnino homines salvos fieri etiam
reprobos, nudi excepto.

Prob. 1° Ex Scripturis. 1° Ezechiel.

36. v. 11. Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem
impii, sed ut convertatur a via sua, et vi-
vat. Deum huc jurasse observat Ter-

* Ab. De poenit. c. 4.

tudiamus, ut nempe promptiorem fidem
obtineat, Jurans etiam, inquit, Vivo, di-
cens, cupit credi sibi. O beatos nos, quorum
causa Deus jurat? O miserimos, si nec ju-
ranti Domino credimus! bono si Deus
mortem impii, id est damnationem non vult,
necepe est, velit salutem. Ergo, p.

2° Matth. 18. v. 11. Venit filius ho-
minis salvare quod perierat. Et c. 11. v. 28.
Venite, ait Christus, ad me omnes, qui labo-
ratis, et onerati estis, et ego reficiam vos.

2. Pet. c. 3. v. 9. Non tardat Dominus, inquit
S. Petrus, promissionem suam... sed patienter
agit propter vos, nolens aliquos perire, sed om-
nes ad poenitentiam reverti. Haec omnia

Scripturae testimonia de homine lapsō ac pec-
catore sunt intelligenda, prout vel Lipsius vi-
det. Non enim, ait Christus Matth. 9. v. 13.
veni vocare justos, sed peccatores.... Et c. 18.
Venit filius hominis salvare quod perierat.
Deus ergo verè ac sincerè vult omnium ho-
minum salutem.

3° 1. ad Tim. 2. Obsecro primum
omnium, inquit Apostolus, fieri obsecratio-
nes, orationes, postulationes, gratiarum actio-
nes, pro omnibus hominibus, pro Regibus, et
omnibus, qui in sublimitate sunt, ut quie-
tam et tranquillam vitam agamus in omni
pietate, et castitate: hoc enim bonum est et
acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui
vult omnes homines salvos fieri, et ad agni-
tionem veritatis venire: unus enim Deus, unus
et mediator Dei et hominum, homo Chris-

tus Jesus, qui dedit redemptionem semetip-²¹¹
sum pro omnibus.

663
Constat 1° haec Apostoli verba, Deus
vult omnes homines Salvos fieri. proprio ac lit-
terali sensu intelligenda esse de vera et in-
teriori Dei voluntate, non de illa, quae dicitur
esse meri signi, figurata, et metapho-
rica: quia juxta receptam ab omnibus de
interpretatione Scripturarum S. Augustini
regulam, Scripturae verba ad sensum figura-
tum, improprium et metaphoricum detor-
queri nunquam debent, nisi sensus littera-
lis aliquid contineat, quod sit vel Deo indi-
gnum, vel pugnet contra fidem et bonos mo-
res, vel alia Scriptura aut Traditio, vel evidens
aliqua ratio obstet: porro nihil tale hic
occurrit.

Constat 2° Apostolum loqui de ho-
mine lapsó: qui enim sanus est, medicinae
non indiget, nec homo innocens reparato-
re; Apostolus autem hanc rationem et cau-
sam voluntatis Dei pro salute omnium
istam reddit: Unus mediator Dei et homi-
num homo Christus Jesus, qui dedit redemp-
tionem semetipsum pro omnibus. Loqui-
tur ergo de homine lapsó et peccatore, qui
solum redemptore ac reparatore indiget.

Constat 3° Hanc Dei voluntatem
ad omnes et singulos homines extendi. Id
demonstrat 1° ista Apostoli ratio, qua
probat Deum velle, omnes homines Salvos
fieri, Unus enim Deus: Sicut enim Deus
omnium plane, nullo excepto, hominum
Deus est; ita et omnium Salvator, et re-
demptor. Demonstrat 2° et haec alte-
ra ejusdem Apostoli ratio, quam ibidem

212. adduit, Unus enim mediator Dei et hominum
homo Christus Jesus, qui dedit redemptionem
semetipsum pro omnibus. Scilicet Deus eos
salvare vult, quorum mediator est Christus,
et pro quibus semetipsum redemptionem
dedit; ergo Deus vult omnes homines
salvos fieri. Demonstrat 3° et votum
Apostoli moventis, fieri obsecrationes,
orationes, postulationes, gratiarum
actiones, pro omnibus hominibus... hoc
enim bonum est et acceptum coram Sal-
vatore nostro Deo, qui omnes homines
vult salvos fieri. Ex quo patet, Deum
velle, eos omnes salvos fieri, pro quibus
fieri obsecrationes, postulationes, p. monet
Apostolus. Atqui hortatur Apostolus
fieri obsecrationes, orationes, p. pro omni-
bus hominibus. Ergo, p. Unde est,
quod Ecclesia in Officio Parasceves orat pro
omnibus hominibus etiam haereticis, Schis-
maticis, infidelibus, et perfidis Judaeis.

Constat denique, voluntatem
hanc non esse mere et simplicis compla-
centiae otiosa et sterilis, adeoque meram
veleitatem duntaxat, sed veram, sinceram,
activam, ex qua scilicet omnium homi-
num mediator destinatus est Christus, et
dedit semetipsum redemptionem pro om-
nibus.

Prob. 2°. Ex Conciliis. 1° In Ara-
catensi* versis annum 475. in quo lecta, et
probata fuit Fausti* Regiensis Episcopi ad
Lucidum Presbyterum Epistola, in qua sex
ipfi proponit erroris capita revocanda. Sex-
tum est istud, Anathema illi, qui dixerit,
quod Christus non pro omnibus mortuus sit,
nec omnes homines salvos esse velit.

u
* circa an. 475.
x* alias Rejensis

2° Ex Lugdunensi* an. 490. in quo ²¹³
Luidi retractatio et emendatio lecta et ^{* an. 490.}
probata fuit.*

3° Ex Moguntino Secundo Sub Ra-
bano Archiepiscopo, an. 848. ubi damnatus
est Gotescalus, qui veterum Prædestina-
tiorum errores revocaverat. Ita testan-
tur Rabanus in Epistola ad Hinemarus
Remensem, et Hinemarus in Epistola ad
Nicolaum Baram: Dicit, ait Hinemarus,
quod veteres Prædestinatiani dixerunt,
quoniam non vult Deus omnes salvos fie-
ri, sed tantum eos, qui salvantur; omnes
autem salvari, quosunque ipse salvare vo-
luerit: ac per hoc, quicumque non salvan-
tur, penitus non esse voluntatis illius
ut salventur.

* Invidiam perperam
Z opponunt, hæc bi-
na Conilia aut fie-
ta esse aut semipe-
lagiana. Sed eos
Solidè confutat
Cardinalis Norisi-
us, lib. 2. Hist.
Belag. c. 15.

1604

4° Ex Carisiaco Conventu* an. 849. ^{* an. 849.}
ubi quatuor capitula contra totidem erro-
res statuta et determinata fuerunt. Testi-
um sic habet: Deus omnipotens omnes ho-
mines sine exceptione vult salvos fieri, si-
cet non omnes salventur. Quod autem qui-
dam salvantur, salvantis est donum;
quod autem quidam pereunt, pereuntium
est meritum.

5° Ex Conilio Tridentino, quod
variis locis, ut Sess. 6. c. 2. et 3. docet, Chris-
tum Dominum pro omnibus ac singulis ho-
minibus mortuum fuisse: porro Deus eos
omnes salvos fieri vult, pro quibus Christus
mortuus est, siquidem mors Christi ex
Dei voluntate ad æternam hominum sa-
lutem destinata est, ac ordinata.

Prob. 3° Ex SS. Patribus. Græcos
pretermittimus, siquidem Jansenius eos
sibi adversari ultro fatetur: Unde merito

214. nobis gratulamur nostraeque sententiae, qua
tot habeat sanctitate et doctrinā idustres
patronos et defensores, Iustinum, Basili-
um, utrumque Gregorium, Cyrillum, Chy-
lostomum, &c. Nec advenit Janseni-
us, quam sit periculosum in fide Græcos
cum Latinis circa fidei dogmata discor-
des pronuntiare; sic quippe interisō ve-
ræ Traditionis apud Græcos circa gratiam
filio, fides huiusce mysterii in Ecclesia Græ-
cā defuisse dicenda erit: attamen con-
fidenter ac verè S. Augustinus Julianum
impugnans dicebat*: Non est, cur provo-
ces ad Orientis Antistites, quia et ipsi utri-
que Christiani sunt, et utriusque partis
tenarum fides ista una est, quia si desista
Christiana est.

~~lib. i. advers. Julian.~~
* lib. i. advers. Julian.
c. 4. n. 14.

Prob. ergo conclusio nostra en Ga-
tribus Latinis. 1.º aperte docet S. Cypri-
anus Ep. 52. ad Antonianum, Deum nemi-
nem perire velle: Nam, inquit, cum scrip-
tum sit, Deus mortem non fecit, nec lata-
tur in perditione vivorum; utique, qui
neminem vult perire, cupit peccatores
poenitentiam agere. Porro si Deus ne-
minem vult perire, necesse est, omnium
velit salutem; atque ad eò omnibus confe-
rat, vel saltem preparat media ad salu-
tem verè sufficientia.

2.º S. Ambrosius, lib. de paradiso
c. 8. Venerat Dominus Jesus, inquit, omnes
salvos facere peccatores, etiam circa impios
ostendere suam debuit voluntatem... quod
in Deo fuit, ostendit omnibus, quod om-
nes voluit liberare. Iuxta S. Ambrosi-
um Deus vult omnes liberare; ergo et sal-
vare. 3.º S. Augustinus lib. de spiritu
et littera c. 33. ubi celebrem hanc versat

questionem, Si voluntas bona, quae cre-
ditur, est Donum Dei, cur non omnibus
datur, cum Deus velit omnes salvos fieri,
et ad agnitionem veritatis venire? Crea-
 quam proinde sic mentem suam aperit:
 Vult autem Deus omnes homines salvos
 fieri, et in agnitionem veritatis veni-
 re: non sic tamen, ut eis adimat liberum
 arbitrium, quò bene vel malè utentes ju-
 dicentur justissime. Quòd cum fit, infi-
 deles quidem contra Dei voluntatem faci-
 unt, cum ejus Evangelio non credunt: nec
 idè tamen eam vincunt, verum se ipsos
 fraudant magnò et summò bonò, malis-
 que poenalibus implicant, ex perturo in
 supplicis potestatem ejus, cujus in donis
 misericordiam contempserunt. Ita vo-
 luntas Dei semper invicta est: vinceretur
 autem, si non inveniret, quid de contemp-
 toribus faceret, aut ullò modo possent eva-
 dere, quòd de talibus ille constituit.

Col. 5

Ergo ex S. Augustinò adruente ad lauda-
 ta Apostoli verba, Deus sincerè vult
 salvos fieri eos omnes, quos judicaturus
 est. Atqui Deus judicaturus est omnes
 omnino homines etiam reprobos nullò
 exceptò. Ergo ex S. Augustinò Deus
 sincerè vult omnes homines nullò ex-
 ceptò salvos fieri. Qui autem non
 salvantur, idè non salvantur, quia
 per liberum suum arbitrium Deo resistunt,
 atque proprià malà voluntate ejus grati-
 am contemnent: voluntas tamen Dei
 semper manet invicta, quia de divina
 misericordia contemptoribus fait quòd
 vult, nec ullò modo possunt evadere, quòd
 de ipsis constituit. Ita autem Dei

tentia qua
 inā idē
 um, Bapli
 Cyrilum
 tit, Janson
 Ede Graec
 ata Jacon
 interio
 ina gratia
 Ecclesia
 tamen
 Julianum
 st, cur p
 a et ipse
 s que part
 nia p
 nostra in
 docet S
 Deum
 t, cum
 it, nec
 tique
 peccator
 rō si
 st, omni
 nibus
 dia ad
 lib. de pas
 nquit, om
 circa imp
 tatem
 i quōd
 S. Ambro
 i ergo
 de sp
 ne veni

216. voluntas ex S. Augustino vera est et sincera, cum vi illius concedantur reprobis dona, quibus salutem consequi possint.

Porro S. Augustinus hoc loco loquitur ex propria sententia, ut patet ex toto contextu, non autem ex sententia Pelagianorum, ut perperam et falso asserit Danseus, quem tam aperta S. Doctoris huius verba ita premunt, ut his quidquam opponere haud valeat nisi mendacium.

Eandem doctrinam tradit idem S. Doctor lib. de catechizandis rudibus c. 26. A quo interitu, inquit, hoc est poenitentis, Deus misericors volens homines liberare, si sibi ipsi non sint inimici, et non resistant misericordiae creatoris sui, misit unigenitum Filium suum.

4.º Augustino consentit fidelissimus ejusdem Interpretes et Discipulus S. Prosper in Responsione ad secundam objectionem Vincentii: Sincerissime credendum atque profitendum est, inquit, Deum velle, ut omnes homines salvi fiant; siquidem Apostolus, cujus ista sententia est, sollicitissime praecipit, quod in omnibus Ecclesiis piissime observatur, ut Deo pro omnibus hominibus supplicetur; ex quibus, quod multi perirent, perirentium est meritum; quod multi salvantur, salvantis est donum. Ergo iuxta S. Prosperum sincerissime credendum et profitendum, Deum velle ut omnes homines salvi fiant, et si qui perirent, non Dei voluntati, sed eorum demeritis id esse adscribendum.

Et in Responsione ad Capitula Gallorum, Sent. 8. Qui dicit, inquit, quod non Deus velit omnes homines salvos fieri, sed certum numerum praedestinatorum, divinus loquitur, quam loquendum est. De

altitudine inscrutabilis gratia Dei, qui et ²¹⁷
omnes homines vult salvos fieri, atque in
agnitionem veritatis venire. Ergo, teste

S. Prospero, Iuvius loquitur, quam loquen-
dum sit, qui contendit, Deum velle certam
dentaxat numerum praedestinatorum sal-
vos fieri, non autem omnes omnino homi-
nes.

Omittimus hic alios Patres, ut S. Joan.
Damascenum, lib. 2. c. 29. S. Fulgentium,
lib. 1. De remiss. peccati. c. 1. S. Bernardum,
Hom. 4. Super Misus est. S. Anselmum,
in c. 6. Matth. Remigium Lugdunensem
lib. De tribus Epistolis c. 12. qui rem nostram
clare conficiunt.

Prob. 4to. Ex unanimi omnium Scho-
larum consensu, Thomistarum praesente
Doctore Angelico S. Thomâ, qui sententiam
nostram clarissime adstruit pluribus in
locis, ut In 1. Sentent. Dist. 46. q. 1. art. 1.
Item 1. part. q. 19. art. 6. ad 1. Et in Com-
ment. Super Epist. 1. ad Tim. c. 2. lect. 1.
et alibi passim. Scotistarum praes-
entibus S. Bonaventurâ, ~~ad 1. in 1.~~
Sentent. Dist. 46. art. 1. q. 1. Et Scotô lib. 1.
Sentent. Dist. 46. q. unica ad 1. arg. —

De Patribus Societatis Jesu non
est, quod hic loquamur, cum nemo dubi-
tet, quin nobiscum in eandem conspirant
sententiam. verbe, si Jansenistas in
Galliâ et Belgio exipias, nullus est in
orbe Christiano Theologus Catholicus, qui
nobiscum non sentiat. ~~Ex quo~~ Ex quo
vides, quam improbe Jansenii Discipuli
contra torrentem nitantur.

Prob. 5to. Rationibus Theologicis.
1. Omnes procius homines, sive praesti-
nati, sive reprobi, firmissimam salu-

66. 6

Minor autem aucto constanti Theologorum 219.
omnium consensu firmata est, ut certè
absque temeritate negari non possit, et ex
ejus negatione sequeretur pietati ac bo-
nitati inò equitati Dei injuriosum quòd.
Ergo, p.

5.º Deus vult eos omnes salvos fi-
eri, pro quorum salute Christus mortu-
us est: ut enim docet S. Augustinus, ex * lib. De catechiz.
illà Dei voluntate ortum est, ut filium rud. c. 26.
suum mitteret, qui omnium salutem
morte suà procuraret. Atqui Christus
pro omnium ac singulorum hominum
salute mortuus est, ut probabimus con-
clusionem sequenti. Ergo, p. Si ergo

Conclusio 2.ª

214.

Christus pro omnium ac singulo-
rum hominum eternà salute mortuus est,
non solum sufficientià pretii oblatis, ut
ajunt, sed etiam sufficientià voluntatis
offerentis, ac proinde eò animò eaque
intentione sanguinis sui pretium Deo
Patri obtulit, ut gratias mereretur, qui-
bus omnes possent verè eternam salutem
consequi.

667

Prob. 1.º ex Scripturis. 1.º Rom.
8. v. 32. Qui proprio filio suo non peper-
cit, ait Apostolus, sed pro nobis omni-
bus tradidit illum. Quam sententiam
ad ipsos etiam parvulos pertinere aperit
S. Augustinus lib. 2. De nupt. et conupisc.
c. 33.

2.º 1.º ad Tim. 2. v. 5. et 10. Unus
enim Deus, unus et mediator Dei et ho-
minum homo Christus Jesus, qui dedit
redemptionem semetipsum pro omni-
bus. Si ergo unus est redemptor ac

220. mediator hominum, sicut unus est Deus,
proius necesse est, Christum omnium et
singulorum hominum redemptorem esse,
sicut eorundem unus est Deus.

3° Denique 2. Cor. 5. v. 14. et 15.
rem nostram de rectorie confitit Apostolus,
his verbis: Charitas Christi urget nos; esti-
mantur hoc quoniam si unus pro omnibus
mortuus est, ergo omnes mortui sunt; et
pro omnibus mortuus est Christus, ut et qui
vivunt, iam non sibi vivant, sed ei, qui
pro ipsis mortuus est, et resurrexit. Ex
Apostolo pro illis omnibus mortuus est Chris-
tus, qui mortui sunt in Adamo. Atqui om-
nes et singuli homines: una excepta Bea-
ta Virgine Maria; mortui sunt in Adamo,
in quo omnes peccaverunt; ergo pro omni-
bus et singulis hominibus mortuus est Chris-
tus, non tantum sufficientia et valore pre-
tium, de quo nullus ambigit, sed etiam ex
animò et intentione pretium illud pro sa-
lute omnium offerentis: nam mori pro om-
nibus in sensu proprio et Ecclesia est mori eà
intentione, ut mors illa prosit omnibus ad
vitam æternam: sicut mori pro aliquo est
mortem subire ex intentione, ut mors prosit
alium. Præterea Christum mori pro
electis, est Christum mori pro salute æternâ
electorum. Ergo Christum mori pro omni-
bus omnino hominibus est Christum mori
pro salute æternâ omnium omnino homi-
num.

Prob. 2° In Conciliis, que priari
conclusionione laudata sunt. Item ex
Concilio Tridentino Sess. 6. De justificatione
propter alia passim loca. ubi hæc habet: Hæc
1. Christum; proposuit Deus propitiatorem

per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris;^{221.}
non solum autem pro nostris, sed etiam pro
totius mundi. Quisquis haec verba, pro totius
mundi, de solis praedestinati interpretaretur,
ab ipsius Concilii mente vehementer recede-
ret; nam eo loci ad spem et fiduciam
peccatores erigit: porro si Christus diceretur
mortuus pro salute praedestinatorum
duntaxat, id certe ad desperationem po-
tius quam ad fiduciam impediret.

Ibid. c. 3. Verum, inquit, etsi ille
pro omnibus mortuus est, non omnes ta-
men mortis ejus beneficium recipiunt;
sed ii duntaxat, quibus meritum passio-
nis ejus communicatur. Supponit huic aper-
te Concilium, non tantum pro electis
seu praedestinati mortuum esse Christum,
sed etiam pro iis, qui mortis ipsius benefi-
cium non recipiunt, seu qui non salvan-
tur, quales sunt reprobi.

¶ Prob. 3° ex S. Patribus maxime
Latinis, Graecos enim liberaliter nobis di-
mittunt adversarii Jansenius et ejus disci-
puli.

1° S. Hilarius initio Commentarii
in Psalm. 91. Unigenitus Dei filius, inquit,
homo natus est, ut aeternitatem / nimirum
salutem aeternam: / omnibus, qui per inha-
bitantem in carne nostram peccati legem
moriebantur, invocaret. Atqui morie-
bantur per inhabitantem in carne nostram
peccati legem omnes proorsus homines, tum
reprobi, tum electi, tum qui fideles sunt,
tum qui perpetuo infideles. Ergo unige-
nitus Dei filius pro iis omnibus natus est,
subindeque passus et mortuus, ut iis heredi-
tatem aeternae salutis invocaret.

¶ Adhuc potest Symbo-
lum Nicaenum, quod
ait de Christo: Qui prop-
ter nos homines et prop-
ter nostram salutem
descendit de caelis, et
incarnatus est... et
homo factus... passus
est. Ergo filius
Dei incarnatus et pas-
sus est supplicia et
mortem pro omnibus
hominibus: nam non
dicit propter nos fide-
les, sed homines, qua-
les sunt etiam infi-
deles, neque dicit prop-
ter nos electos, sed ge-
neratim homines, qua-
les sunt etiam reprobi:
verum argumentum
hoc tangetur infra
argumento 1° a ra-
tione.

2°. S. Ambrosius variis locis id ipsum docet. In Psal. 118. expendens haec verba v. 64. Misericordia tua Domine plena est terra: sic loquitur: Sol iustitiae omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, et omnibus resurrexit. Et in lib. De Joseph. c. 7. Suum est, inquit, quod a te Christus reposit. Ipsa vitam omnibus dedit, ipse pro omnibus mortem suam obtulit. Non solum sufficientiam pretii sed etiam sufficientiam voluntatis offerentis sanguinis sui pretium, ut omnibus ad salutem prodesse possit. Eandem doctrinam non minus expresse tradit lib. De Paradiso c. 8. lib. De Abel et Cain c. 3. In Psal. 72. p.

3°. S. Hieronymus in 2. Ep. ad Corinth. c. 9. Super illa verba, Christus pro omnibus mortuus est. Solus, inquit, inventus est, qui ut immaculata hostia pro omnibus, qui erant in peccatis mortui, offerretur. Atqui omnes proorsus homines ex Adamo progenerati s. excepta B. Virgine: in ipso mortui sunt, in quo omnes peccaverunt, adeoque in peccatis. Ergo, p.

4°. S. Augustinus eandem doctrinam plurimis in locis aperte tradit, quo omnia huc referre nimis longum foret, unicum hic adduxisse sufficiat, ex quo de ceteris facile erit iudicare. Igitur in Psal. 95. Judicabit, inquit, orbem terrarum in equitate: non partem; quia non partem emit: totum iudicare habet, quia pro toto totum dedit. Explicat paulo post, quid nomine orbis terrarum intelligat. Judicabit orbem terrarum in equitate, et populos in veritate sua. Quae est equitas et veritas? congregabit seum electos suos ad iudicandum, ceteros autem separabit

ab invicem: positurus est enim alios ad De. 223.
dexteram, alios ad sinistram, p. Ex quibus
patet, nomine orbis terrarum S. Augusti-
num intelligere eos, qui in iudicio tum ad
dexteram, tum ad sinistram collocabuntur,
id est electos omnes et reprobos: adeoque
cum aperit, Christum iudicaturum totum
orbem, quia totum emit, discrete signifi-
cat, Christum electos ac reprobos omnes iudi-
caturum, quia electis et reprobis sangui-
nem impendit: totum iudicare habet, quia
pro toto pretium dedit.

Non possumus non adhuc attinere
ea, quae Serm. 67. De tempore eloquitur, adeo
clare enim sententiam nostram exprimunt.
Ibi Christum in extremo iudicio ita peccato-
res compellentem induit: Incidentium
palmas et sputa suscepi, acetum cum felle
bibi: flagellis cesus, reprobis coronatus, cru-
ci affixus, vulnere perforatus... suscepi dolo-
res tuos, ut tibi gloriam darem: suscepi
mortem tuam, ut in aeternum viveres: con-
ditus jacevi in sepulchro, ut tu regnares in
caelo. Cur quod pro te petuli perdidisti?
Cur, ingrati, redemptionis tuae numera
remisti? Manifesta sunt haec S. Augus-
tini verba: neque enim ait, Christum pro
reprobis tantum fuisse passum, sed ipsam
quoque aeternam salutem eisdem conferre
voluisse clarissime demonstrat: suscepi,
inquit, dolores tuos, ut tibi gloriam darem:
suscepi mortem, ut in aeternum viveres,
ut tu regnares in caelo. Ergo in mente
S. Augustini Christus mortuus est pro aeterna
reproborum salute.

5. S. Prosper in responsione ad ob-
jectionem nonam Gallorum: Salvator noster
inquit, secundum hoc dici potest redemptor

St. Op. 105.
107.

224. mundi; Deiit pro mundo sanguinem suum
et mundus redimi noluit, quia lucem tene-
bra non receperunt. Ibi per mundum,
intelligit S. Prosper reprobos, qui salutem
redimi noluerunt: Significat autem,
Christum voluisse, et quidem sincere, eos
redimere; cum aserat, proiis eum de-
dise sanguinem suum.

Subsequentium Patrum testimo-
nia referre super sedimus, cum dubium non
sit, quin pro nostra sententia de re verint.

Prob. 4to ex constanti omnium
Scholarum Thomistica, Augustiniana,
Scotistica, Jesuitica, Petrinorum usu,
pœcuntibus illarum Principibus. Qua-
rum testimonia huc referre nimis lon-
gum foret. Videri possunt apud Auctores
passim.

Prob. 5to Rationibus Theologicis.

1° Omnes prosum homines, sive electi, si-
ve reprobi, sive Christiani, sive adhuc Ca-
techumeni, sive jam fideles, sive vocati
ad fidem, licet vitio suo credere nolint,
possunt et tenentur ex fide divina cre-
dere, Dei Filium pro ipsorum salute
esse mortuum. Atqui non tenentur
credere aliquid falsum, quia fides divina,
qua huc exigitur, non modo circa falsum
versari non potest, sed nec circa dubium
quidem et incertum. Ergo ne dum ve-
rum, sed etiam certum et indubitatum
est, Dei filium pro omnium, atque
adeo etiam pro reproborum salute mor-
tuum fuisse.

Major patet ex Symbolo Con-
cilio Niconi, quod in subsequentibus Con-
ciliis Constantinopolitano, Ephesino, Chal-
cedonenensi approbatum fuit, in quo ju-
bemur profiteri et credere, qui propter

nos homines, et propter nostram salutem. 225.

Descendit de caelis, ubi non dicitur propter nos praedestinos, propter nos justos, propter nos Christianos, sed propter nos homines; ut scilicet malus excluderetur. Min. constat.

Confirmatur. Si non pro omnium, sed pro electorum duntaxat salute Christus venit, nec reprobi nec praedestinati illam Catholicam fidei professionem emittere poterunt. Non reprobi, quia falsum aliquod ex fide divina crederent: non praedestinati, quia sicut praedestinationis inerti sunt, ita Christum pro sua salute mortuum fuisse ignorarent. Ergo, p.

2°. Certum est Christum mortuum fuisse pro eorum omnium salute, qui spem christianam concipere possunt. Atque omnes et singuli spem christianam concipere possunt, imo et nonnulli ex reprobis illam per se concipiunt. Ergo Christus pro omnibus et singulis mortuus est.

Major constat, quia, ut supra Conclusionem 1^a argumentum 1° à ratione in nota marginali pag. 218. adnotavimus, Spes christiana hoc fundamentum nititur, quod Christus sanguinem fuderit, ut non tantum ad Baptismum, sed etiam ad salutem aeternam perveniamus; atque hoc S. Augustini loco citato laudati, et omnium Patrum ac Christianorum omnium, qui ex spe ad aeternam beatitudinem anhelant communis vox est. Aliunde vero spei christiano, ut potè firmissimo, fundamentum debet esse certum et inconvulsibile: constans est itaque

220. et indubitatum, Christum sanguinem
fuisse ad aeternam salutem illis procuran-
dam, qui spem christianam aliter possunt.

Minor etiam constat. Omnes enim
et singuli homines salutem consequi pos-
sunt. Ergo et spem christianam coniepe-
re, cum spes christiana omnibus ad salu-
tem sit necessaria necessitate medii*.

e * illud ad salutem
necessarium, ^{est} necesse
tate medii, sine
quo illam obtinere
est omnino impossi-
bile: est nempe
medium absolute
ad eam necessarium.

Salvi facti sumus, inquit Apostolus. Non
desperet malus de multa malitia, inquit
S. Aug. lib. 2. De Symbolo ad Catechum. c. 5.
magnum pretium pro nobis datum esse co-
gnoscimus, quia Christi sanguine redempti
sumus. .... Et dubitas, quod tibi donet vi-
tam suam, qui tecum communicavit mortem
suam? En propositam unicuique bene
sperandi rationem, quod cognoscimus ma-
gnum pretium pro nobis datum esse a Chris-
to, nimirum mortem suam, ut nobis donet
vitam aeternam.

Confirmatur. Spem sibi omnino
precludunt, qui Christum non pro omni-
bus et singulis, sed pro solis predestinatis mor-
tuum esse predicant. Ergo repellendi sunt,
ut qui virtutem, sine qua salus obtineri nul-
latenus potest, à medio tollere videantur,
aut saltem eius firmitatem conuertiant.

Ant. prob. Non aliud assignari po-
test et debet firmum spei nostra funda-
mentum et sustentaculum, quam hæc cons-
tans et indubitata veritas, Christum nem-
pe pro omnibus et singulis sanguinem fu-
dise, prout ait S. Augustinus citata nota
marginale laudatus* atque istud spei

I * Omnis spei et to-
tus fidei certitudo
mihi est, inquit, in
pretioso sanguine
ejus, qui effusus est

nostra certum, proprium et necessarium
fundamentum conuertiant, qui Christum
non pro omnibus et singulis, sed pro solis
predestinatis mortuum esse predicant.

Ergo Spem omnem sibi omnino procludunt. 227.

Min. Prob. Nemo sine speciali revelatione certus esse potest, se esse de numero predestinatorum, adeoque predestinatio omnibus et singulis est incerta. Ergo qui Christum non pro omnibus et singulis, sed pro solis predestinatis mortuum esse predicant, precipuum et necessarium Spei nostre fundamentum conuertiunt, imò proorsus evertunt.

Prob. cons. Si pro solis predestinatis mortuus est Christus, cum predestinatio respectu nostri omnibus et singulis sit incerta nemoque de eà certus esse possit; tunc pariter nemo certus esse potest, Christum pro sua salute mortuum fuisse, ac sanguinis sui pretium Deo patri obtulisse; adeoque non habebit homo ullus, in quo Spem suam collocet, undumque ei superent firma in divinã clementiã fiducia sua: quam necessario exigit Spes Christiana; certum ac securum fundamentum: ~~quod~~ nulla enim Spei firmitas et certitudo ex se dubiã et incertã deduci potest. Ergo, p.

Prob. 3^{ti}o Quilibet potest ac debet Christum amare, tanquam salutis sue causã crucifixum. Ita Apostolus, 2. ad Cor. 5. supra hic arg. 1° textu 3° pag. 220. laudatus. Sanctus quoque Augustinus, Serm. 123. de temp. in eundem sensum unumquemque ad Dei amorem hortatur his verbis: Ipsum cole, ipsum dilige... quia ad hoc descendit, ut ea que displicent humana infirmitati pro tua salute sufferet, ut te ad eternam et coelestem gloriam seum perduceret. * Atqui fieri non posset, ut omnes Christum diligerent tanquam sui causã crucifixum, si Chris-

propter nos et propter nostram salutem. En precipuum et necessarium fidei nostre sustentaculum. Nec enim aliud, pergit ibidem, nomen est sub celo, in quo oporteat nos salvos fieri, quam in nomine /: et morte /: Domini nostri Jesu Christi.

^g * Caritas Christi urget, certimantes hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo p. vid. integrum textum loci cit.

^h * Super omnia te redit amabilem, o bone Iesu, calix, quam bibisti, opus meae re-

228. descriptionis... Hoc ame-
rem nostrum vindi-
cat sibi totum. Hoc
inquam, est, quod
Devotionem nostram
et blandius abicit,
et justius erigit, et
artius stringit, et
afficit vehementius.
S. Bern. serm. 20.
in cant.

3. 106

tus pro salute non quidem omnium ac singu-
lorum, sed electorum duntaxat mortem subi-
isset; cum nullus, ut jam dictum, de sua
predestinatione, seclusa speciali revela-
tione, certus esse possit. Ergo, p. —

Prob. 4to Si Christus pro omnibus
et singulis hominibus non nisi valore et suffi-
cientia pretii mortuus est, et sanguinem suum
fudit, tunc dici etiam potest mortuus esse
pro demonibus et damnatis; siquidem
pretium sanguinis ejus ipsis omnibus redi-
mendis sufficientissimum est. Item,
quod ad hoc, ut quis diceretur captivos re-
dimere velle, satis esset, quod haberet
reconditam in arca pecuniam ad illos redi-
mendos parem et sufficientem. Atqui
prius dicere fidei christiano repugnat;
alterum omnino absurdum est et falsum.
Ergo Christus pro omnibus et singulis homini-
bus non tantum valore et sufficientia pa-
tri, sed et sufficientia voluntatis sangui-
nem suum Deo Patri pro salute omnium
offerentis, et ex vera animi intentione
pro omnibus et singulis hominibus satisfaci-
endi mortuus dici debet; quemadmodum
is, qui vult captivos redimere, ita animo
affectus et comparatus esse debet, ut pecu-
niam, quam ad id sufficientem habet, in eorum
liberationem sincere impendere velit, p.

Prob. 5to Sententia quae negat
Christum pro omnium ac singulorum sa-
lute fuisse mortuum adversatur Scrip-
tura, Conciliis, S. Patribus, constanti
omnium Scholarum consensio, atque
ex ea sequitur fidei, Spei, et magna ex
parte charitatis exiudium. Ergo omni-
bus abominationi esse debet.

Ant. habetur ex haecem dictis,
nisi quis inaudita vesania sacros divinorum

librorum Scriptores, S. Patres, omniumque ^{229.}
Scholarum Theologos vel fraudis vel ignoran-
tia arguere malit, ut qui, dum adeo claris
et apertis verbis Christum sincerè necnon en-
verà animi intentione pro omnibus tum elec-
tis, tum reprobis mortem subisse testantur,
aut miram duntaxat intuitu reproborum quam-
dam velleitatem sine ulla animi intentione
eis unquam salutem operandi intellexerint,
vel ignorarint, qua ratione et modo pro eis
Christus mortuus vel potius non mortuus fue-
rit; ac proinde, cum inestam sit, Christum
pro nobis omnibus mortem subisse atque
Patri suo sanguinis sui pretium obtulisse,
perperam hactenus nos fidem, spem et cha-
ritatem nostram precipue in idius morte
colocasse. Abiit à nobis hæc impietas.

Verum cum Ecclesiâ Catholicâ con-
fitemur, Deum sincerè et verè desidera-
re et velle omnium et singulorum homi-
num sive electorum sive reproborum æter-
nam salutem; Christumque pro iis om-
nibus verà et sincerà voluntate mortuum
fuisse, atque ad ipsorum omnium salu-
tem pretium sanguinis sui Patri suo ob-
tulisse; pro reprobis quidem voluntate be-
neplaciti antecedente et conditionatâ, pro
electis verò voluntate absolutâ, consequen-
ti, et efficaci.

Solvuntur Objectiones. ^{215.}

Ob. 1° Contra Conclusionem i^mam.
Omnis vera et sincera Dei voluntas semper
impletur, et nihil ei resistit, prout de-
monstrant Scripturæ textus à nobis supra
hujus capituli §. 5to adducti.* Atqui *¹ pag. 201. et 202.
non omnes prois homines, sed soli electi
et predestinati salvantur. Ergo Deus

230. non vult omnes omnino homines, sed solos electos salvos fieri.

Resp. Dist. Maj. Omnis vera et sincera Dei voluntas consequens, absoluta et efficax semper impletur, et nihil ei resistit, con. maj. antecedens et conditionata, neg. maj. et con. min. pariter Dist. cons. Ergo Deus non vult omnes omnino homines sed solos electos salvos fieri, voluntate consequente absoluta et efficax, con. voluntate antecedente et conditionata, neg. cons. vide dicta citato S. 3to et S. 4to de multiplici Dei voluntate, Deus multa vult, quae ob contumaciam humanae voluntatis resistunt non eveniunt.

216.

4. 108
Ob. 2° S. Augustinus locum hunc Apostoli, Deus vult omnes homines salvos fieri, exponit cum limitatione et restrictione ad solos electos. Nam Enchirid. c. 105. humilium interpretatur de generibus singulorum, non de singulis generum, hoc scilicet sensu, quod nulla sit hominum aetas, conditio, et natio, in qua Deus non velit aliquos salvos fieri; quo sensu dicitur omne animal fuisse in Arca Noë, quatenus ex omni animalium specie fuerunt aliqua in Arca Noë.

2° lib. de praedest. sancti. c. 8. dicit Deum velle omnes homines salvos fieri, quatenus vult salutem illorum omnium, qui se ipsa salvantur: sicut alicujus civitatis magister dicitur docere omnes pueros, quia docet omnes qui docentur. 3° lib.

De concept. et grat. c. 15. Explicat verba illa Apostoli de voluntate salvandi omnes homines non formali sed causali, quatenus Deus facit, ut sancti velint salutem omnium, eamque, quantum possunt, procurent. Ergo juxta S. Augustinum

Deus non habet veram et sinceram voluntatem salvandi omnes et singulos homines. 231.

Resp. neg. cons. Nam 1.º S. Augustinus textum hunc Apostoli alibi, ut lib. de Spiritu et litt. c. 33. supra ~~in~~ conclusionem 1.ª arg. 3.º n. 3.º laudato exponit aperte de voluntate sincerâ salvandi omnes, omnino homines etiam reprobos fideles, prout etiam alii Patres intellexerunt. 2.º Ita hæc Apostoli verba lovis objectis exponit ex suppositione solùm, quòd intelligantur de voluntate salvandi omnes homines absolutâ et efficaci ex parte volentis, ut ea intelligi volebant Pelagiani et Emipelagiani: non autem quòd ipse senserit, illa verba non posse intelligi de voluntate sincerâ salvandi omnes omnino homines, nullò excepto licet inaequali, cum ipsemet ea sic intellexerit, et intelligenda esse supposuerit. Quare ad suorum S. Augustinus admittit duplicem sensum hujus textus Apostoli, Deus vult omnes homines salvos fieri. Primus maxime proprius, et ab Ecclesiâ intellectus est, quòd Deus antecedenter ad positivam reprobationem hominum absolutè prævisam, velit sincerè omnes salvare, eisque media ad salutem sufficientia suppeditare. Secundus, quòd Deus velit voluntate absolutè efficaci salvare aliquos homines ex omni ætate, sexu, conditione, et natione, illisque conferre efficacia salutis media; qui sensus non excludit alium, cum voluntas efficax salvandi electos non excludat sinceram et sufficientem voluntatem salvandi reprobos. Quare triplex illa explicatio, que nobis obicitur, non est exclusiva, nempe non exclu-

* pag. 214. et 215.

232. dicit à Deo voluntatem generalem Salvandi omnes omnino homines, quam S. Augustinus alibi admittit, ut ait. lib. de Spiritu et Litt. c. 33. et lib. de catechizandis rudibus c. 26. etiam loc. cit. pag. 216. laudat, atque clare exprimit.

217. Ob. 3. t^o S. Fulgentius reprehendit Pelagianos et Semipelagianos, quod hæc verba Apostoli, omnes homines vult salvos fieri intelligerent de voluntate generali Salvandi omnes homines. Ergo non datur ejusmodi voluntas in Deo, juxta illum

Resp. neg. ant. Sed eos reprehendit quod verba illa Apostoli explicarent de voluntate ~~omnino~~ Salvandi omnes homines aequali et efficaci ex parte Dei. Unde

Sequebatur, voluntatem Dei efficacem suo effectu frustrari posse, et re ipsa frustrari in omnibus qui non salvantur, quod falsum est et absurdum, et contra illud Psal. 138. Omnia, quaecumque voluit sic efficaciter fecit.

Veritas hujus responsionis patet ex S. Fulgentio lib. de Incarnat. et gratia c. 29. quod nobis objicitur; nam hoc capit sic concludit: Proinde hi, qui voluntatem Dei, quâ omnes homines vult salvos fieri, equalem circa redimendos et damnandos existimant, cum interrogati fuerint, cur velit Deus omnes homines salvos fieri, nec tamen omnes salvi fiant, quid respondebunt?

Porro cum dicitur Deus velle salutem omnium hominum, quantum est de se, hæc verba, quantum est de se, non significant voluntatem absolute efficacem ex parte volentis, quemadmodum per illa intelligebant Semipelagiani; sed solum significant voluntatem ex parte volen-

S. 109

S. 109

S. 109

233.
tis sinceram, quâ media sufficientia sup-
peditantur, vel saltem preparantur, ita
ut per illum non stet, ut effectus depen-
dens ab alterius arbitrio non ponatur.

Ob. 4.to Juxta S. Thomam i. p. q. 218.
19. a. 6. ad i. voluntas, quæ non est absolu-
ta, est solum voluntas secundum quid, seu
velleitas* potius quam voluntas. Sed volun-
tas circa salutem reprobatorum non est abso-
luta, Ergo est mera velleitas, p.

Resp. Dist. maj. voluntas, quæ non
est absoluta, est solum voluntas secundum
quid, seu velleitas comparatè ad voluntatem
absolutam et consequentem con. In se par-
tè spectata neg. maj. p. Itaque volun-
tas antecedens appellatur à S. Thoma vellei-
tas, aut voluntas secundum quid, non quod
sit in Deo actus suspensio vel imperfectio que-
dam, aut non sit vera et actualis voluntas,
ut potè quam veram et beneplacitè esse se-
pius docet. Voluntas antecedens, inquit in
i. sent. Dist. 46. q. 1. art. 3. ad i. potest dici condi-
tionata, nec tamen est imperfectio ex parte
voluntatis Divinæ; sed ex parte voliti, quod
non accipitur cum omnibus circumstantiis,
quæ exiguntur ad rectum ordinem in salutem
Sed comparatè ad voluntatem absolutam
et consequentem: tum quia voluntas Dei an-
tecedens salvandi omnes homines non semper
impletur; voluntas verò consequens et absolu-
ta salvandi electos semper impletur, et solum
infallibiliter obtinet effectum: tum quia
voluntas Dei antecedens salvandi omnes homi-
nes non eligit media efficacia, quæ certò ad
hunc finem conducant; voluntas autem Dei consequens
et absoluta salvandi prædestinatos, eligit semper
media efficacia, quæ illos certissime et infalibi-
liter ad salutem æternam conducunt.

* velleitatem nomi-
nat S. Thomas vo-
luntatem incom-
pletam, quasi in-
tentionem, imper-
fectam voluntatem,
minus integram,
minusque ordina-
tam.

m
* Dist. 23. De vit.
art. 3. In i. sent.
Dist. 47. q. 1. a. 2.
In i. Ep. ad Tim. c. 2.
Ad Hannibal. in i.
sent. Dist. 49. a. 3.

234.
219.

Ob. 5to Illa voluntas non est in Deo proprie et formaliter, quae pugnat cum idea Entis Summè perfecti, Summè potentis, et cause universaliſſimæ. Atqui talis est voluntas antecedens et generalis salutis omnium. Ergo.

Prob. min. 1° Voluntas antecedens et ~~in~~ generalis salutis omnium est inefficax, non enim omnes salvantur, ac proinde imperfecta. Ergo pugnat cum idea entis Summè perfecti. 2° Ens Summè potens operatur quocumque vult, quando et quomodo vult. Atqui, si admittatur voluntas antecedens et generalis, quæ fiat

6. 110
circa salutem omnium hominum, necessario agnoscendum erit, summam Dei potentiam superari ab hominum voluntate, et quod volebat omnipotens, factum non fuisse, scilicet ut omnes salvarentur, quoniam ne fieret, voluntas hominis impedivit. Ergo, p. 3° Voluntas Dei

6. 110
est causa universaliſſima rerum omnium, prout sup. §. 6. pag. 207. ostensum est, ac proinde semper ipsam impleri oportet. Atqui non impleretur stante antecedenti illius de salute omnium voluntate. Ergo.

6. 110
Resp. 1° ad object. neg. min. ad illius prob. Resp. 1° Cum voluntas illa generalis circa salutem omnium hominum sit conditionata, re ipsa etiam est h^o modo efficax, adeoque cum semper impleatur, nec imperfecta, nec summæ Dei potentis, nec eidem tanquam cause rerum universaliſſimæ repugnat. Nam ad hoc ut voluntas conditionata dicatur, et re ipsa sit efficax, opus non est, ut id quod intenditur semper fiat, sive ponatur sive non ponatur conditio: imò si sublata conditio-

ne fieret effectus, voluntas inefficax esset ac 235.
plane inrita; sed requiritur et sufficit, ut
adhibita conditione semper fiat id quod
voluimus, sublata autem eadem conditio-
ne non fiat.

Alio modo voluntas hae Dei dici po-
test efficax ac semper impleri, in quantum,
ut loquitur S. Augustinus*, De iis, qui faci-
unt quod non vult, sicut ipse quod vult. * Serm. 214.

* Et hoc ipso quod contra voluntatem eius fe-
cerunt, de ipsis facta est voluntas eius. * Enchirid. c. 100.

Item alio modo dici potest, vo-
luntatem Dei semper impleri, quatenus
nempe, qui recedere videntur à divina
providentiâ secundum unum ordinem,
relabuntur in ipsam secundum alium.
prout variis locis indicant SS. Augustinus, et
Thomas. Cum voluntas Dei sit universa-
lis causa omnium rerum, inquit S. Thomas,*
impossibile est, quod divina voluntas
suum effectum non consequatur. Unde
quod recedere videtur à divina volunta-
te secundum unum ordinem, relabitur
in ipsam secundum alium; sicut pecca-
tor, qui, quantum in se est, recedit à
divina voluntate peccando, incidit in
ordinem divine voluntatis, dum per eius
justitiam punitur. * 1. 2. q. 19. a. 6.

Resp. 2.º. Dist. Ant. Secundi
argumenti. Voluntas antecedens p. est
inefficax ex impotentia aut ex muta-
tione consilii Entis Summe perfecti,
Summe potentis, p. neg. Ex malitia
et iniquitate humanae voluntatis, quam
Deus potest equidem, sed iusto licet oc-

236. culto iudicis non vult huius et minime volum-
tate absoluta consequente et officii im-
pedire, conc. maj. Sicut Deus non
tantum est omnipotens, sed etiam sapi-
entissimus ac suavissimus omnium crea-
turarum provisor: cum homini quid-
piam imperat aut prohibet, cum sua
libertati relinquit, ut obsequatur vel
resistat, ut inde meriti laudem, vel
demeriti poenam reportet. prout innuit
Ecclesiastes c. 15. v. 14. et seq.

7. III

Ergo quaecumque Deus vult qua-
tenus est omnipotens, hoc est, absolute et
ex omni sua virtute ac potentia, ea sem-
per eveniunt. Psalm. 118. Rom. 8. Esther,
13. At vero quae Deus vult voluntate con-
ditionata, cujus nempe conditio non pen-
det à solo Deo, sed à libera etiam create
voluntatis cooperatione, ea non semper
implentur. Ezechiel. 24. Matth. 23. Mat.
7. Et tunc divina voluntatis ineffi-
cacia non arguit imperfectionem aut
impotentiam in Deo, sed duntaxat ma-
litiā et deordinationem in volunta-
te creatā, quae non vult servire Creatori,
cujus in donis, ut ait S. Augustinus, miseri-
cordiam contemnit

7 101

Alii paulo aliter solvunt idem
argumentum sic distinguendo ant. Vo-
luntas antecedens scilicet est inefficax adeoque
imperfecta, ubi haec inefficacia provenit
ex aliquo impedimento extrinseco vin-
cente aut retardante efficaciam ipsius,
conc. ubi haec inefficacia est ex propria
ordinatione et providentia ipsius volen-
tis, neg. ant. Itaque voluntas

aliqua duobus modis dici potest inefficax 237.
1º ex aliquo impedimento extrinsecò,
quòd vinci aut superari non potest. 2º
ex propria ordinatione et providentiã
ipsius volentis. Voluntas priori modo in-
efficax est imperfecta et non potest esse
in Deo, non tamen si secundo modo sit
inefficax, prout est voluntas Dei an-
tecedens et conditionata circa salutem
omnium hominum.

7. III

Resp. 3^{tiò} Quamvis liquidò ex-
ponere non possemus, quã ratione vo-
luntas generalis et antecedens, utpotè
inefficax, possit conciliari cum Dei om-
nipotentia et supremò ejus in creatam
voluntatem dominio, non idèò tamen
neganda est hujusmodi voluntas, pre-
sertim cum omni argumentorum genere ta-
lem in Deo voluntatem agnoscendam esse
anteà invictè demonstraverimus. Hacten-
us nemo clare et intidè exposuit, quã
ratione Dei libertas cum ejus immuta-
bilitate cohereat: an propterea utrius-
que neganda concordia? Nemo nesit,
quam graves, quam intricata sint diffi-
cultates, quas Dominicanè opponunt ad-
versus precipua fidei nostre mysteria:
non minus tamen fixum ac ratum stat
catholicum dogma, à quo recedere nulli
Catholico licitum est. Nunquid negan-
dum est, quòd est apertum, inquit appo-
sitè S. Augustinus, quia comprehendere
non potest quòd occultum est? Nunquid prop-
terea dicitur Summus quòd ita esse respici-
mus, non ita esse, quoniam cur ita sit, non
possumus invenire?

* lib. De dono per-
severantia c. 15.

238.
270.

Ob. 5to Illa voluntas non potest
admitti in Deo, quae fundatur in praecisione
et abstractione mentis: Atqui voluntas
anteecedens fundatur in praecisione et abstra-
ctione mentis, eamque necessariò supponit.
Ergo, p.

Major est certa, quia in Deo nulla
potest esse abstractio. Non ex parte intel-
lectus, siquidem intellectus Divinus omnia
simul et necessariò cognoscit: non etiam
ex parte voluntatis, quia voluntas versa-
tur circa res, uti sunt in se ipsis, prout do-

* 1^a 2^a 9^a 19^a a. 6. ad 1. et S. Thomas
et in 1^a 2^a 9ª Dist.
47. 9. 1. a. 1.

Minor verò constat ex ipsa volun-
tatis antecedentis notione; ipsa enim abs-
trahit à certis quibusdam circumstantiis, et
in hoc differt à voluntate consequente, quae
versatur circa objectum suis omnibus circum-
stantiis vestitum. prout sup. S. 4. pag. 198.
explicavimus.

Resp. 1° Dist. Maj. Illa voluntas
non potest admitti in Deo, quae fundatur
in praecisione et abstractione mentis forma-
li, conc. praecisio enim formalis ex parte
intellectus sic praecedentis supponit limi-
tationem et imperfectionem, scilicet non
omnia simul, necessariò et ex aequali cognos-
cit. Illa voluntas in Deo non admittitur, quae
fundatur in mentis praecisione et abstra-
ctione objectivâ, neg. maj. praecisio enim
hujusmodi nullam in cognoscente supponit
imperfectionem, sed in objecto duntaxat co-
gnitò, quod habet varios conceptus objetivos
aut formaliter ex natura rei, aut ita virtua-
liter à se invicem distinctos, ut eorum unus
possit cognosci alterò nullatenus cognitò.

Et verò licet Deus omnia simul et 239.
necessario cognoscat, admittitur tamen ab om-
nibus Theologis divisio Scientia Divina in sci-
entiam visionis et Scientiam simplicis intel-
ligentia, quidni pariter admitteretur divisio
voluntatis in antecedentem et consequentem.
Scilicet intellectus Divinus, ut pote perfectissi-
mus, omnes et singulos in quolibet objectis res-
pectus cognoscit: videt v. g. hominem in pri-
mo instanti creationis, et in secundo conser-
vationis, et in tertio, et in quarto, et in om-
nibus aliis; uno verbo in omnibus et singulis
instantibus maxime presens est homo intel-
lectui Divino. Et cum intellectui Divino
perfectissime respondeat voluntas Divina,
concupimus actum aliquem Divinae volun-
tatis correspondere singulis instantibus, in
quibus intellectus Divinus objectum aliquod
cognoscit, qui quidem omnes actus volunta-
tis sicut et actus intellectus inter se virtua-
liter distinguuntur, quatenus idem præstant,
ac si essent realiter distincti; sicque pro mo-
dulo nostro intelligimus, Deum velle aliquid
v. g. salutem hominum / voluntate antea-
cedente et conditionata, licet illud idem non
velit voluntate consequente et absoluta.
Resp. 2°. idem, quod non in respon-
sione ad priorem objectionem ex S. Augusti-
no retulimus: Nunquid negandum est, quod
apertum est, quia comprehendere non potest
quod occultum est. Et rursus, Nunquid
propterea dicturi sumus, quod ita esse pers-
picimus non ita esse / Scilicet in Deo admitt-
endam esse voluntatem antecedentem cir-
ca salutem omnium hominum / quoniam
cur ita sit, non possumus invenire. Scilicet
quia vix explicari potest, qua ratione volun-

00.112

8.112

240. tas antecedens, quae fundatur in præcissione
mentis, stare possit et conciliari in Deo cum
Summâ perfectione, simplicitate intelec-
tus et voluntatis divinae.

221. Ob. 7. m^o Voluntas duplex illa Dei an-
tecedens, et consequens pugnare secum vide-
tur: licet enim Deus vult et non vult salu-
tem hominis. Ergo prior non est admittenda.

Resp. neg. ant. Deus quippe potest
voluntate antecedente aliquid velle, quod vo-
luntate consequente non vult, quin ulla in-
veniat contradictio, hoc enim, ut om-
nes fatentur, est de eodem subiecto et objecto
secundum eandem considerationem spectato.
Hæc voluntas Dei antecedens, et voluntas Dei
consequens, licet habeant pro suo objecto æ-
ternam salutem hominum, attamen
variis modis, et variis in circumstantiis sa-
lutem spectant: voluntas quippe antecedens
respicit salutem hominum abstractam à
circumstantiis justitiæ et misericordiæ, ut
nonnullis placet; vel ut alii volunt, meri-
ti vel demeriti, consensus vel dissensus gra-
tiæ: voluntas autem Dei consequens spectat
salutem hominum vestitam omnibus circum-
stantiis tum generalibus, tum etiam parti-
cularibus; quo fit, ut voluntatem Dei sal-
vandi omnes et singulos homines inter et
voluntatem Dei consequentem salvandi dum-
taxat electos et prædestinatos nulla sit vel
minima contradictionis umbræ.

222. Ob. 8. v^o Deus vult absolute et effi-
cauter damnare omnes reprobos. Ergo non
vult illorum salutem

Resp. Dist. ant. Deus vult abso-
lute et efficaciter damnare reprobos volun-
tate consequente, conc. Nam consequenter
ad prævisionem absolutam peccatorum
reproborum per finalem impenitentiam

anteecedentem

consummatorum vult absolute illos dam-²⁴¹
nare propter illorum demerita personalia,
et etiam propter peccatum originale non
deletum. Deus vult efficaciter damnare
reprobos voluntate antecedente, neg. ant.
Nam non vult damnare reprobos adultos
nisi propter demerita personalia, et etiam
propter peccatum originale non deletum;
parvulos vero non nisi propter peccatum
originale non deletum ex culpa aut in-
curia parentum, vel aliorum ad quos cura
illorum pertinebat, aut saltem ~~ex defectu~~
~~quod~~ quia obstant certe quaedam causa
naturales et necessaria, quominus ad baptis-
mum perveniant, quarum Deus, ut pote pro-
visor universalis, vim et ordinem per mira-
culum impedire non tenetur*. Sola autem
voluntate antecedente provisionem absolu-
tam demeritorum ac finalis improbitatis
adultorum, et defectus baptismi parvulorum
Deus vult salutem omnium reproborum,
vi cuius voluntatis praebeat omnibus media ad
salutem vere sufficientia, aut saltem paratus
est dare, et re ipsa daret, si non apponeretur
ab hominibus impedimentum.

Inst. Deus non potest sincerè velle id,
quod praesit non esse futurum. Atqui praesit
non esse futuram salutem reproborum.
Ergo non potest illam velle sincerè.

Resp. Dist. maj. Deus non potest
velle, quod praesit non esse futurum ex de-
fectu se tenente ex parte sui, con. Ex de-
fectu se tenente ex parte hominum, subdit.
non potest velle voluntate consequente, con.
voluntate antecedente neg. maj. Deus pra-

+ P. P. 113

* Licet particularis pro-
visor debeat forte re-
movere obstacula et
defectus, cum potest,
tamen generalis pro-
visor Deus ea impe-
dimenta amovere non
tenetur, nequa cau-
sarum secundarum or-
dinem interturbare, sed
permittit quandoque
aliquem defectum in
aliquo particulari ac-
cideri, ne impediatur
bonum totius universi,
inquit S. Thomas
i. p. q. 22. a. 2. ad 2.

242. Scit damnationem hominum execorum culpa
futuram, quia nempe nolunt cooperari
gratis sufficientibus sibi à Deo concedendis.

223. Ob. 9no Deus non ^{dat} reprobis media
ad salutem sufficientia. Ergo non vult
sincerè omnium reproborum salutem.

Resp. neg. ant. Itaque Deus me-
dia ad salutem consequendam verè suffi-
cientia dat immediatè vel mediatè om-
nibus omninò reprobis. Nam certum est,
Deum velle sincerè salutem omnium om-
ninò reproborum, et Christum mortem hu-
am obtulisse pro salute omnium omninò
hominum, qui in Adamo peccaverunt et
mortui sunt. At Deus non potest velle
sincerè salutem omnium reproborum, nisi
vi illius voluntatis prepararet, et suo tem-
pore det omnibus auxilia ad salutem suf-
ficientia: alioqui sincerè vellet rem
impossibilem, nempe salutem sine me-
diis ad eam sufficientibus et à se dependen-
tibus, quod absurdum est. Et verò nemo
potest velle sincerè finem, nisi velit ad-
hibere media idonea ad finem secundum
modum quo vult finem. Item mors Chri-
sti non potuit à Deo decerni pro salute om-
nium omninò hominum, nisi ut ex eius
meritis omnes homines verè salutem con-
sequi possent.

224. Ob. 10mo Fideles reprobi non
habent gratias verè sufficientes ad perse-
verandum in iustitià accepta. Ergo, p.

Resp. neg. ant. Nam habere au-
xilium sufficientes ad perseverandum, est
habere auxilium sufficientes ad servanda

omnia mandata, et ad non peccandum mor-²⁴³
taliter usque ad finem vite: perseverare
enim in gratia nihil aliud est, quam servare
omnia mandata et non peccare mortaliter
usque in finem vite. Sic autem cons-
tat quemlibet justificatum habere auxi-
lium sufficiens ad servanda omnia, ideo-
que ad non peccandum mortaliter.*

* vid. Conc. Trid.
Sess. 6. c. 11.
225.

Ob. 11mo Obocati et obdurati
carent auxilio sufficients ad conversio-
nem. Ergo, p.

Resp. trans. ant. quod non est hu-
jus loci. neg. cons. Quia illi ante obdura-
tionem auferunt gratiam sufficientem
ad conversionem et salutem, et sic potue-
runt vitare obdurationem et obocatio-
nem; nec pereunt nisi sua culpa, cum po-
tuerint salutem consequi non peccando
mortaliter, vel post peccatum poeniten-
tiam agendo.

Ob. 12mo Infideles, praesertim 226.
ii, qui nihil unquam audierunt de Christo
nulum habent auxilium ad salutem. Ergo.
Deus non vult sincerè eos salvare.

Resp. neg. ant. Tum ob ratio-
nem generalem supra adnotam, nempe vo-
luntatem Dei sinceram illos salvandi, et
mortis Christi pro illorum salute oblatio-
nem supra probatam: Tum ex illo 1. Tim.
c. 4. Speramus in Deum vivum, qui est
Salvator omnium hominum, maxime
fidelium. Ergo Deus est Salvator etiam
infidelium quam fidelium. Quomodo au-
tem Deus esset Salvator infidelium, si
non daret eis aliquando media ad salu-
tem sufficientia?

2. 114

244.
227.

Ob. 13to Omnis qui sincerè vult aliquem finem, ad eum obtinendum adhibet media efficacia, si habeat in sua potestate, ut patet in medicò circa sanitatem restituendam, in exercitùs Imperatore circa victoriam obtinendam, &c. Ergo cum Deus non det reprobis media efficacia salutis quae potest dare, non vult sincerè eorum salutem.

Resp. Dist. ant. Si non habeat justam causam non adhibendi media efficacia, nec verè sufficientia adhibeat, adhibet efficacia, conu. Si habeat justam causam non adhibendi media efficacia et adhibeat alia media verè de se sufficientia, quae non sint inefficacia nisi ex culpa eorum, quibus dantur, neg. ant. Deus justas habet causas non dandi omnibus media salutis efficacia, puta ad manifestandas plures perfectiones, praesertim maximam misericordiam ac benignitatem in praedestinos, et justitiam in reprobos, quibus solum dat media sufficientia. E contra si omnibus daret media salutis efficacia, atque ita omnes saluarentur, solum misericordiam ostenderet. Et aliunde dat reprobis media verè sufficientia, quae non sunt inefficacia nisi ex eorum culpa.

228.

Ob. 14to contra Conclusionem 2^{am} Scriptura redemptionem Christi restringit ad praedestinos et fideles, ut, Apoc. c. 5. Redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni Tribu et Lingua. Et Joan. 3. Exaltari oportet Filium homi-

nis, ut omnis qui credit in ipsum non pe-^{245.}
reat. Et c. 10. Animam meam pono pro
ovibus meis. Ergo Christus non est
mortuus pro infidelibus & pro his.

Resp. neg. ant. Scriptura ad-
ductis locis loquitur præcisivè duntaxat,
non exclusivè; nempe præcisè dicit
Christum mortuum esse pro electis, pro cre-
dentibus, pro ovibus suis, sed sine exclusio-
ne aliorum. Neque enim negat alios esse
redemptos sufficienter et in actu primò
quantum est ex parte Christi sincere salu-
tem eorum cupientis et pro eà pretium san-
guinis sui Patri suo offerentis; et alibi
clare docet eadem Scriptura Christum mor-
tuum esse pro omnibus omnino hominibus,
prout supra conclusionem 2.ª manifestè os-
tendimus.

9.º Ob. 15.º Matth. 20. Christus dicit,
Se venisse, dare animam suam redemptio-
nem pro multis. Et c. 26. Hic est sanguis
meus, qui pro multis effundetur. Ergo non
est mortuus pro omnibus.

Resp. neg. cons. 1.º divina vox mul-
ti non excludit omnes. 2.º hi per mul-
tos intelliguntur omnes. Ita interpretan-
tur S. Chrysost. Hom. 83. in Matth. Theo-
philact. in eum locum: Pro multis; inquit,
dicit effundi; hoc est, pro omnibus: sunt
enim et omnes multi. Idem notat S.
Augustinus lib. 2. Operis imperfecti c. 178.
ubi dicit, non repugnare omnibus mul-
tos, quia ipsi omnes non pauci sed multi
sunt. 3.º Si hæc verba velimus in-
terpretari de aliquibus tantum, non de

9.º Alii Respondent
Dist. ant. Scriptura
restrictingit redemp-
tionem Christi ad pro-
destinatos et fideles,
quantum ad effica-
cem meritum ap-
plicationem, et aspe-
ctationem vite eter-
ne, con. quantum
ad sufficientem mor-
tis oblationem pro
salute omnium, neg.
ant.

246. omnibus, dist. cons. Ergo non est mortuus
pro omnibus, quoad efficaciam salutis, conc.
quoad sufficientiam non tantum pro tunc obla-
ti, sed et voluntatis Christi offerentis, neg.
cons. Ita hunc locum interpretatur S. Tho-
mas Comment. in eundem.

230. Ob. 16to Matth. c. 15. Non sum missus
ait Christus, nisi ad oves que perierunt Do-
minus Israël. Ergo, p.

3. 115
Resp. neg. cons. Hoc argumentum
nimum probat, ergo nihil; ex eo enim
sequeretur Christum pro solis Judaeis mortuum
fuisse; atqui multi gentiles, imò plures
quam Judaei morte Christi redempti fuerunt.
Sensus ergo est: non sum à Patre missus
ad prædicandum Evangelium per me ipsum,
nisi ad Israelitas: De prædicatione Evan-
gelii sui ergo hic Christus loquitur, non de
redemptione hominum per mortem suam.

231. Ob. 17mo Pro illis solis mortuus est
Christus, pro quibus oravit. Atqui pro solis
prædestinatis oravit, Non pro mundo rogo,
inquit Joan. 17. v. 9. Sed pro iis, quos Pater
mihi. Ergo, p.

Resp. 1° in sententiâ illorum
Theologorum, qui distinguunt inter mortem,
et orationem Christi, p. neg. maj. Nam ius-
ta ipsos beneficium passionis generale fuit,
et à Christo tanquam omnium hominum
mediatore oblatum; preces verò Christi pas-
ticulares esse potuerunt, et in aliquorum
hominum bonum et salutem specialiter
dirigi.

Resp. 2° Dist. min. atqui Christus
oravit pro solis Apostolis seu prædestinatis
hæc singulari oratione, quam tunc Christus
post ultimam coenam fundebat, esto.

numquam oravit pro aliis, neg. min. Eodem 247.
quippe cap. v. 20. ait: Non pro eis autem ro-
go tantum, sed et pro eis, qui credituri sunt
per verbum eorum in me. Et v. 21. orat, * Apostolorum
ut mundus credat, inquit, quia tu me mi-
listi. Et Luc. 23. orat pro his tortoribus,
Pater, inquit, dimitte illis, non enim sci-
unt, quid faciunt. Dubitari autem non
potest, quin multi ex illis, pro quibus ad-
ductis locis oravit Christus, reprobi fuerint
etiam ex illis, qui per verbum Apostolo-
rum in eum essent credituri, ut Simon
Magus, et alii, qui, teste Apostolo, circa
fidem naufragaverunt.

Iust. Oratio Christi non potest
esse inanis, semper enim exaudita fuit.
Ego sciebam, inquit ipse Joan. 11. quia sem-
per me audis. Et Heb. 5. Exauditus est
pro sua reverentia. Atqui inanis fuisset,
nec exaudita Christi oratio pro salute re-
proborum. Ergo, p.

Resp. Dist. Maj. Oratio Christi p.
efficax et absoluta, con. non efficax,
nec absoluta, neg. maj. Sicut in Deo du-
plex distinguitur voluntas, una absoluta
et consequens, quae semper impletur, al-
tera conditionata et antecedens, quae non
impletur, ita et in Christo duplex oratio,
una efficax et absoluta, quae ex voluntate
consequente; altera inefficax et conditio-
nata, quae ex voluntate antecedente pro-
fluit: prior semper impletur, non poste-
rior. Ita S. Thomas multis in locis, maxi-
me vero in 3. Dist. 17. q. 1. art. 3. quaestione,
4. ad 2. Hujusmodi secundum voluntatem
antecedentem et conditionatam oratio.

248. ~~Christi~~ inter alias fuit ista Matth. 26. Ba-
ter, si possibile est, transeat à me calix iste.
~~est hoc sanguis~~ Pro electis ergo et predestinatis
oravit Christus oratione efficaci et absoluta
pro reprobis vero oratione inefficaci et con-
ditionata; non quod illis gratias suffi-
cientes largitus non fuerit, sed quod collatum
ipsis non fuerit beneficium, quod virtute
gratis obtinendum erat, et quod Christus an-
tecedenti voluntate intendebat.

232. Ob. 18vo S. Aug. Ep. 102. ait: Non
perit unus ex illis, pro quibus mortuus est
Christus: Et, lib. de adulterinis Conju-
giis, c. 15. Omnis, qui sanguine Christi re-
demptus est, homo est: non tamen omnis
qui homo est, etiam sanguine Christi re-
demptus est. Ergo p.

4.116
Resp. neg. cons. S. Doctor in pri-
mo textu loquitur de iis, pro quibus Chris-
tus mortuus est ex voluntate absoluta et
efficaci illos salvandi: in secundo autem
de redemptione efficaci et consummata
ex parte effectus, quæ scilicet effectum
suum ultimum, nempe beatitudinem
aeternam habet. Duplex, ut jam saepe
dictum, distinguitur redemptio, nem-
pe quoad sufficientiam, et quoad effica-
ciam, seu, ut ajunt, efficientiam, vel in
actu primo, et in actu secundo. Homines
redimi à Christo quoad sufficientiam, et
in actu primo, est Christum fuisse ex par-
te sua omnia, quæ erant necessaria ex
parte Redemptoris, ut homines liberaren-
tur à peccato et damnatione eterna, et
vitam aeternam consequerentur, nimirum
obtulisse mortem in pretium ex inten-

tione, ut illis prodesset ad salutem, et me²⁴⁹
ritum fuisse ac obtinuisse omnibus gratias
sufficientes ad vitam aeternam consequen-
dam. Reverti quoad efficientiam perfe-
tam est homines ex meritis Christi se ipsa
liberari à peccato, justificari, et consequi
beatitudinem aeternam per applicationem
meritorum Christi.

Dicimus perfectam, nam duplex
etiam est redemptio quoad efficientiam:
alia enim est quoad efficientiam perfe-
tam seu consummatam, et est ea, quae
se ipsa consequitur, seu includit redemptio-
nis effectum ultimum ac consummatum,
nempe vitam aeternam: alia est quoad
efficientiam imperfectam, et est ea, quae
homo consequitur justificationem tem-
poraneam, non tamen salutem aeternam
defectu perseverantiae finalis. Porro
omnes homines redempti sunt à Christo,
quoad sufficientiam, soli electi quoad effi-
cientiam perfectam ac consummatam,
et soli fideles quoad efficientiam imper-
fectam.

Iust. S. Augustinus l. 21. de Civ.
c. 24. dicit, quod Ecclesia aequè non ora-
ret pro reprobis, quam pro Damone, si nos-
set, quinam sint illi reprobi. Atqui Chris-
tus certò cognoscebat, quinam essent re-
probi. Ergo pro eis nullatenus oravit aut
mortem suam obtulit.

Resp. Dist. maj. si nosset Ecclesia
aliquorum conversionem aequè esse impossi-
bilem, ac est diaboli conversio, pro illis non
oraret, eon. Haec enim oratio esset im-

250. tibus, et contraria voluntati divina. Si Eule-
sia id non cognosceret, prout se verà non co-
gnosuit, neg. maj. Profertò, prout docet S.
Augustinus, reprobi toto hujus vitæ tem-
pore converti possunt, adeoque quia Eule-
sia eorum conversionem censet esse possibi-
lem, hinc etiam pro illis orat. Nam ob
causam Christus quoque oravit pro salute
et conversione eorum, quos praevidebat
dammandos, quia scilicet eos considerabat
in statu, in quo poterant converti, et con-
sequenter obtinere salutem, quam pro illis
precabatur. Haec responsio potest etiam
ex sermone S. Augustini. Nam hoc locò dis-
putat contra quosdam, qui existimabant
in extremo Dei iudicio Sanctos Angelos
simul cum sanctis hominibus pro damnan-
dis et Angelis et hominibus oraturos, atque
tandem propter Sanctorum preces omnibus
reus esse parendum. Hunc autem errorem
rejecit S. Doctor, quia, inquit, tantum ab-
est, ut Sancti oraturi sint pro salute dam-
natorum, quin imò si Eulexia certò sciret
de quibusdam, quòd sint reprobi, non
magis pro his salvandis oraret, quam pro diabo-
lò, scilicet oratione de qua agebat, nempe
absolutà et consequente damnationem, quã
postularctur venia ejusmodi reprobis con-
cedenda consequenter ad eorum finalem
impunitentiam. Eodem modo Christus
non oravit pro reprobis seu pro reproborum
salute consequenter ad eorum reprobati-
onem et finalem impunitentiam, eo nem-
pe sensu, quòd non oraverit, ut gratias post
impunitentiam finalem iterum obtine-
rent, per quas à damnatione, quam incur-
sissent, possent liberari.

Ob. 19mo S. Hieronymus in Plal. 43. 251.
233.

aperit, non esse effusum sanguinem agni
pro Judæis. Et S. Anselmus in Elucidario
dicit: Christus pro solis electis mortuus est
... Nihil contulit reprobis ob sua demerita
mors Christi. Ergo, p.

5. 117

Resp. Illi Patres solum volunt,
Christum non esse mortuum pro reprobis
efficaciter, seu ex affectu efficaci salutis
eorum, qui nempe effectum suum conse-
cutus sit. Quod non impedit, quominus
mortuus sit pro salute eternâ reproborum
sufficienter, seu ex affectu sincero et de se
sufficienti licet inefficaci salutis eorum.
prount tam S. Hieronymus, in c. 5. Ep. 2. ad
Cor. tum S. Anselmus, in c. 2. Ep. 1. ad
Timoth. aperte declarant.

Ob. 20mo Semipelagianis erra - 234.

runt circa mortem Christi, non nisi quia
asperabant, eam oblatam fuisse generali-
ter pro omnibus omnino hominibus etiam
reprobis. Ergo.

Resp. neg. ant. Eorum quippe error
circa mortem Christi in cō consistebat, quod
aspererent, Christum mortuum esse ex affec-
tu aequali et efficaci ex parte ipsius Christi
pro omnibus omnino hominibus. Igitur quam-
uis Christus pro salute eternâ omnium omni-
no hominum nullō exceptō mortuus sit, non
tamen pro omnibus aequaliter seu ex aequa-
li affectu mortuus est, sed inaequali. Nam
mortem suam pro electis obtulit ex affectu
efficaci et absoluto, ut salutem consequeren-

252. tur, et ut proinde media salutis officia eis
obtineret: pro reprobis vero mortem obtulit
ex affectu de se sufficienti salutis eorum,
sed conditionato, nempe si cooperentur
auxiliis sufficientibus illis dandis, et ut illis
obtineret media de se ad beatitudinem eter-
nam asequendam sufficientia, quamvis in-
officia ex culpa ipsorum reproborum, vel
aliorum, ad quos eorum cura pertinet, vel
Baptismo decedentiam aliarum causarum secundarum obs-
tantium impedimento.

X* Quantum sicut
ad parvulos sine
Baptismo deceden-
tium.

239.

9* an. 855.

Z* celebratum fuit
istud Concilium
an. 853.

Ab. 21mo Saeculo 9no Concilium
Valentinum III* ex tribus Provinciae congre-
gatum, can. 4. Damnat quatuor capitula
Concilio Carisiaci*, in quorum ultimo defi-
niebat, Christum esse mortuum pro omni-
bus omnino hominibus. Et hanc damna-
tionem confirmavit Synodi Lingonen-
sis, et Tulensis apud Saxonarias ex duode-
cim Provinciae congregata*. Imo Canones
Concilio Valentini a Nicolao Papa confirma-
ti sunt.

a* an. 859.

Resp. Concilium Valentinum non
damnavit Capitula Concilio Carisiaci in
sensu asseritionis nostrae, nec in sensu ab ipsa
Synodo Carisiaca interdicto, sed in sensu
ipsi falso attributo, et ex falsa suppositio-
ne, quod sicut quidam iactabant: / is signi-
ficaretur, Christum esse mortuum pro libe-
randis ab igne inferni illis impiis, qui a
mundi exordio usque ad passionem Domini
in sua impietate mortui eternam damna-
tione puniti fuere, ut Concilium Valen-
tinum ibidem habet. Vel ex falsa hy-
pothèse, quod illa Capitula docerent,
Christum aequaliter, seu ex equali affectu

253.
mortuum esse pro omnibus. Nam idem Conci-
lium Valentinum doctrinam de morte Christi
pro omnibus etiam reprobis oblatam mani-
festè supponit, can. 2. ubi ait: Nec ipsos
malos ideo perire, quia boni esse non potue-
runt, sed quia boni esse noluerunt, hincque
vitio in massâ damnationis, vel merito
originali, vel etiam actuali permanserunt.
In quibus verbis docet, malos generaliter
potuisse esse bonos, nec perire nisi sua
culpâ, ideoque potuisse salvari, et au-
xilia ad salutem sufficientia accepisse ex
meritis mortis Christi pro eis oblata, nam
aliter haberi nequeunt. Et can. 5. docet,
omnes tam reprobos, quam predestina-
tos, sanguine Christi redemptos esse.

6. 118
Necque damnatio illa quatuor
Capitulorum Carisiacorum inconsulte
et ex falsa suppositione facta ~~est~~ fuit
approbata a Concilio Lingonensi et
Tudensi, nec a Nicolao I. Imò illæ Sy-
nodi approbarunt quatuor canonem
Concilii Valentini, rejectâ illâ damna-
tione quatuor Capitulorum Synodi
Carisiacæ, et solâ Capitulorum ig. Joan-
nis Scoti retentâ censurâ. Nicolaus I.
verò definitionem Concilii Valentini
solum confirmavit circa dogmata
Fidei, nullâ factâ mentione censura
quatuor capitulorum Carisiacorum, ut
testatur Broudentius in annalibus ab Hinc-
maro Epist. 24. citatis, et annalibus Ber-
tinianis ad an. 859. ubi dicitur: Nicolaus
Pontifex Romanus de Gratia Dei et libero
arbitrio, de veritate gemino predestina-

254 tionis, et Sanguine Christi, ut pro credenti-
bus omnibus ~~pro~~ ^{pro} ~~grus~~ sit, fideliter con-
firmat, et catholice decernit. Porro ibi
non excluduntur infideles.

236.

Ob. 22. De Ecclesia Lugdunensis
seu potius Remigius Lugdunensis Episco-
pus, lib. De tribus epistolis dicit Christum
mortuum esse pro solum fidelibus, et lib.
De tenenda veritate Scripturae quatum
Capitulum Carisiaum reprehendit ut
erroneum. Ergo.

Resp. Secundum quosdam Doctores
id, quod hic ait Ecclesia Lugdunensis intelli-
gi debet de morte et passione Christi obla-
ta ex voluntate efficaci et absoluta Salu-
tis, aut justificationis. Vel si sensit
Christum pro solum fidelibus et nullatenus
pro infidelibus mortuum esse, in hoc non
erravit ex contumacia, sed ex ignorantia
nostrorum argumentorum, quae si expen-
disset, certe sententiam nostram amplexa
fuisset.

Quatum autem Capitulum
Carisiaum damnavit ex errore facti, quia
nempe idem falso intelligebat de morte
Christi oblata ad impios aeterno iudicio
jam condemnatos ab inferis redimendos.
Similiter sententiam Goteschalci de
predestinatione et reprobatione à con-

* Duplex concilium illud I. Carisiaum an. 849. celebratum
Carisiaum distinguendum est, in quo celebratum est an.
849. et in eo damnatus Goteschalci et errores eius pro-
scripti. 2. dum vero celebratum fuit an.
853. De quo supra agimus.

natam non approbavit, nisi ex falsa
suppositione et interpretatione illius
quia nempe existimabat Goteschalci
solum docere Christum non esse mortuum
efficaciter pro omnibus, seu non applicari
omnibus fructum passionis Christi Salva-
toris nostri.

Ob. 23to Christus scilicet Decretum ^{255.} 237.
Dei immutabile damnandi reprobos ob
demerita absolute previsa. Ergo non
potuit sincere mortem suam offerre pro
eorum salute.

Resp. Dist. cons. Ergo non potuit
mortem suam offerre pro salute illorum
consideratorum secundum instans rationis
pro quo Deus habet decretum idos damnan-
di, cons. Ut consideratorum secundum
aliud instans rationis virtualiter prius
hoc decreto, neg. cons. Nam pro illo ins-
tanti Deus habet voluntatem sinceram
licet conditionatam et inefficacem eos
salvandi, et sic ad hunc finem acceptavit
mortem Christi absolute previsam ut
oblatam pro illis, et propter eius merita
preparavit illis media salutis de se suffi-
cientia.

Porro Christus poenas pecca-
tis reproborum debitas hinc morte sua non abso-
lute sed conditionate, quod per media à
Deo constituta sibi applicarent meritum
mortis eius. Quam conditionem cum non
impleant ex culpa sua, merito ob peccata
sua supplicii eterni mulentur.

Ob. 24to Indignum est Deo, quod ^{238.}
velit sincere aliquid, quod tamen non fiat.

Resp. Dist. si idud velit sub condi-
tione, quam ipse non apposuerit, cons. Si
ipsemet apposuerit conditionem, neg.

Dices. Ergo voluntas divina frus-
tratur et irritatur à creatura.

Resp. neg. Quia per hanc voluntatem
conditionatam et inefficacem salutis repro-
borum, Deus vult absolute, ut eius precepta
observentur, et si non observentur, pecca-

296. *torres puniantur. Ita docet S. Augustinus
in Gal. 110.*

239.

S. Octavus.

De affectibus divinae volun-
tatis, amore, odio, desiderio,
ira, et poenitentia

Esse in Deo amorem proprie dictum
aperte docet Scriptura Joan. 3. v. 16. Sic Deus
Dilexit mundum, ut Filium suum unigeni-
tum daret. 1. Joan. 4. v. 16. Deus charitas est.
Ratio est, quia datur in Deo vere ac proprie
dicta voluntas. Atque primus actus volun-
tatis et quasi radix aliorum, est amor. Ergo.
Porro amor Dei à nostro distinguitur, quod
ipse sit officina, ac producat in nobis bonum,
quod amat, non ita amor noster.

Deus equidem amat omnes creatu-
ras equaliter ex parte actus divini, ina-
qualiter autem ex parte boni, quod illis vult.

Quod omnes creaturas amet, declarat
S. Scriptura Sap. 11. v. 25. Diligis omnia quae
sunt, et nihil odisti eorum, quae fecisti.

Ratio est, quia amare aliquid, est ei bonum
velle. Atque Deus omnibus creaturis exis-
tentibus vult aliquod bonum, nempe exis-
tentiam, conservationem, &c. Praeterea
Deus amat id omne, quod bonum est. Sed

C intellige, quatenus omnis creatura bona est, Gen. 1. v. 31. Vidit
provisè creatura. Deus cuncta quae fecerat, et erant valde bo-
na. Ergo, &c.

Quod autem eas ex parte actus divi-
ni equaliter amet, ratio est, quia non
datur in Deo major vel minor actus in-
tensio. Inequaliter vero ex parte boni
quod illis vult; ratio est, quod uni crea-
tura majus, alteri vero minus bonum tri-
buat; prout se ipsa videmus.

Etsi Deus eo, quo dicimus, modo crea- 257.
tura, omnes amet, certum tamen est, in eo 240

odium esse circa peccatum et peccatorem abominatio-
nis proprie dictum non tamen inimicitia proprie dictum. Duplex ergo odium
distinguitur, unum abominatiois, quo Deus
peccatum abominatur seu detestatur, tan-
quam sanctitati ac bonitati contrarium
nobisque noxium: alterum odium inimici-
tiae dicitur, quod cadit in ipsam personam
peccato maculatam, quam Deus vult punire.
Hujusmodi odium in Deo non inveniri aperit
S. Augustinus tract. 110. in Joan. Habebat,
inquit, erga nos charitatem, etiam cum ini-
micitiam adversus eum exercentes, operare-
mur iniquitatem; et tamen ei verissime
dictum est, Odisti, Domine, omnes qui
operantur iniquitatem. Proinde mirò et
divinò modo, et quando nos oderat, dilige-
bat: oderat enim nos, quales ipse non fece-
rat, et quia iniquitas nostra opus ejus non
omni ex parte consumpserat, noverat si-
mul in unoquoque nostrum, et odisse quod
feceramus, et amare quod fecerat. Et
certè cum peccatis onerati essemus, sic De-
us dilexit mundum, ut Unigenitum suum
pro ipso redimendò et salvandò dederit.

Ratio est, quia odium inimicitiae
proprie dictum terminatur ad personam
ipsam, quam quis aversatur, et detestatur.
Atqui Deus personam ipsam peccatoris non
aversatur nec detestatur, tametsi eam
punit; imò punitio illa ex amore est. Ita
pater filium, quem diligit, castigat, ut emen-
det; medicus ferrum et ignem vulneri
admovent, ut sanet.

8.
P. Q. 120²⁵⁸.

Attamen odium abominationis, ut
diximus, in Deo est admittendum. Id de-
clarat Scriptura, Psal. 5 v. 7. Odisti om-
nes, qui operantur iniquitatem. Et Psal.
44 v. 8. Dilexisti justitiam, et odisti ini-
quitatem. Sap. 14 v. 9. Similiter odio
sunt Deo impius et impietas ejus.

Ratio est, quia qui natura sua
necessitate justus et sanctus est, non po-
test, quin odio habeat quidquid justitia
ac sanctitati sua contrarium est, Deus
enim semetipsum negare non potest. Pa-
riter, qui summe amat bonum aliquod
non potest non odisse malum, quod huic
bono adversatur; odium enim mali cu-
juspian necessario sequitur ex amore bo-
ni oppositi. Atqui talis est Deus. Er-
go non potest, quin odio habeat peccatum.

241. In Deo tamen nec desiderium, nec spes,
nec desperatio invenitur. Desperatio enim
intrinsecam continet deformitatem; spes
vero et desiderium secum annexam ha-
bent imperfectionem, quae in Deum mul-
tatenus cadere potest. Desiderium est
rei absentis non posse; Deus autem om-
nia possidet, nec ullam re extra se positam
indiget, nihilque desiderat, quam salu-
tem nostram, quam vult, et quantum
in se est prouocat. Pariter spes versa-
tur circa bonum absens et arduum: at
nulum bonum à Deo est absens, qui omnia
in se continet: nulum ipsi, ut desperet,
arduum ac difficile, qui omnia potest. De-
inde spes agnoscit aliquem Superiorem et

potentio-rem, qui prestare valeat id, quod 259.
Speratur; Deus autem nullum se superio-
rem et potentio-rem agnovit.

Negue etiam in eo est timor, tris-242.
tristitia, ira, aut poenitentia. Quia om-
nes isti affectus sunt ex se imperfecti.

Timor respicit malum proprium immi-
nens; tristitia vero est de malo presenti.
At in Deo nullum accidere potest malum.
Ita pariter et furor Deo proprie tribui
non potest sed improprie, figurate ac
metaphorice; ira etenim est appetitus
vindictae cum spe ulciscendi ex tristitia
procedens*. Cum Deus irasus dicitur sicut
S. Aug. c. 33. Enchiridii: non eius significa-
tur perturbatio, qualis est in animo iras-
centis hominis: sed ex humanis motibus
translatum vocabulum, vindicta eius, quae non-
nisi iusta est, ire nomen accepit.

^d
* S. Thom. lib. i.
cont. gent. c. 89.

Similiter poenitentia dolorem quem 243.
dum importat, ac consilii seu voluntatis
mutationem, cuius omnino Deus est in-
capax. Poenitentia igitur non nisi improprie,
figurate ac metaphorice, et quoad
effectus, non quoad affectum, ipsi tribu-
enda est, eo nempe quod idem erga nos
operetur Deus, quod solent homines ira-
ti, quos operis alicuius poenitet, operari
illud destruendo.

Caput Septimum De Providentia Dei.

244.

Providentia est rerum omnium ad
fines suos ordinatio, ac constans in tempo-
re ordinis illius per certa media execu-
tio.